

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
i stoip. peči-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke
in dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalstva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

V notranji politiki - stvarno delo

Včeraj je narodna skupščina sprejela zadnjo skupino zastavljenega dnevnega reda in zaključila predpočitniško zasedanje. H koncu je sprejela sklep, da bodo njene počitnice letos zelo kratke in tudi tačas nepopolne, ker morajo odbori delati in do septembra izdelati zakonske načrte, ki jih hoče skupščina sprejeti še pred otvoritvijo novega zasedanja, to je pred 20. oktobrom. Zlasti sta to zakona o ureditvi kmetijskih razmer v Dalmaciji in pa o rešitvi kmetijskih dolgov.

Naš parlament je torej letos med evropskimi najdalj zasedal in se bo med prvimi zopet sestel. Že smo v »Slovenec« enkrat podčrtali dobro in važnost parlamentarne delavnosti. Rekli smo, da moremo in bomo edino s tem primerno in vredno obhajali desetletnico svojega državnega obstanka. Tu smo zapisali tedaj, ko so se pokazali prvi uspehi naglega parlamentarnega dela. Z velikim zadovoljstvom moremo danes to trditev ponoviti in z veseljem gledati na zadnje tedne dela naše narodne skupščine in njene vlade.

Bilanca tega dela je visoko aktivna. To kratko, komaj 14dnevno zasedanje pomeni doslej najplodovitejši del v analih našega parlamenta. Vlada dr. Korošca in narodna skupščina sta dokazali, da je tudi pri nas možno veliko, dobro in hitro funkcioniranje zakonodajne zbornice. To je po vsem, kar smo doživeli zadnja leta, silen uspeh, ki nam bo vrnil ogromen del kredita, ki smo ga zapravili vsled netovornosti naše skupščine. Parlamentarno kolesje, ki je čisto zastalo, je vlada dr. Korošca dvignila, premaknila in vodila tako, da je vzorno delalo. Tu pogledimo samo na najvažnejše, za naše notranje državno življenje bistvene sadove.

Gladko je skupščina prešla preko neštevilnih obtožb proti bivšim in sedanjim ministrom in drugim parlamentarcem. Jasno je skupščina povedala, da gre tu za obtožbe brez vsake stvarne vsebine, ki so imele namen samo zavlačevati delo skupščine in ovirati prehod na dnevni red do neskončnosti. Za take manevre v novi skupščini ni bilo mesta. Izčrpno je parlament razpravljal o deklaraciji in delovnem programu nove vlade. Ta razprava je bila zopet po dolgih letih enkrat taka, da je vlada in narodna skupščina nanjo lahko ponosna. Tu smo dokazali, da naše narodno predstavništvo še more stvarno govoriti o državnih potrebah in govoriti z ljubeznijo in iskreno skrbjo za prospeh države. Tudi nastopi opozicije so bili taki, da so izpopolnjevali, da so stvarno gledali in razpleтали vladno deklaracijo. Skratka, vsa skupščina je prešla v nov ton, v življenje in v metode, ki jih je brezpogojno treba spoštovati, da more na temelju demokracije sestavljeno zastopstvo z vspehom delati.

Poleg neštevilnih predlogov, tako s strani vladne večine, kakor s strani opozicije, je skupščina dan za dnem sprejemala nove zakone. Tu se vrste zakon o sodnikih, zakon o ustroju sodišč, zakon o državljanstvu, zakon o dobrovoljcih, sprememba zakona o invalidih in sprememba finančnega zakona, s katero se je ustavila redukcija gimnazij. O posameznih zakonih tu ni mogoče govoriti. Že naslov kaže, da smo dobili tiste temeljno važne zakonske norme, ki bi jih v normalnih razmerah morali že davno urediti in ugotoviti, in pa dva zakona, ki sta istotako že več let kričala po rešitvi. Poleg tega so posamezni odbori že sprejeli zakone o odvetnikih, o državnih pravdnikih, o agrarni reformi v Dalmaciji in razpravljajo o načrtu za likvidacijo kmetijskih dolgov, tako da bodo ti zakoni najverjetneje že v prvih dneh po počitnicah lahko prišli pred plenum narodne skupščine že kot popolnoma izdelan elaborat, ki čaka samo še na potrditev. Vse to od 28. julija do 14. avgusta. V dobrih štirinajstih dneh smo obogatili na zakonodaji za več kot poprej leta in leta.

Da pravilno ocenimo vso velikost tega vseh vlade in njene večine, moramo vedno računati tudi s težkimi razmerami, v katerih je to ogromno delo izvršila. Skupščina se je sestala po strašnem zločinu in prvo sejo posvetila izključno le žalovanju in zaščitenju. Ves ta čas je vladala v celi državi nervoznost, ki jo je deloma povzročala bolezen Radičeve, ki jo je silno stopnjeval umor, ki se je izvršil v Zagrebu in ki jo je še umetno netila in gojila KDK s svojimi zborovanji in nastopi v Zagrebu. Le vlada, ki si je popolnoma sigurna zmage in absolutno zaupa svojim po-

Veliko zakonodajno delo

Uspeh sedanje vlade in njene večine — Najuspešnejše zasedanje parlamenta — Parlamentarne počitnice samo do septembra — Zakoni, ki pridejo jeseni na vrsto

r Belgrad, 14. avgusta. (Tel. »Slov.«) Z današnjim dnem, ko se je odgodila narodna skupščina za daljši čas, je končana prva perioda parlamentarnega delovanja pod vlado, kateri načeljuje g. dr. Anton Korošec.

Že ta kratka perioda parlamentarnega delovanja je jasno pokazala, da nade, ki jih je stavilo nanjo prebivalstvo cele države, niso bile zaman. V tej kratki dobi je vlada izvršila tako važna in toliko zakonodajna dela, kakor se niso rešila — ne rečemo, da v desetih letih obstoja naše države —, ampak, kakor jih ni toliko nobena druga vlada, tako da se upravičeno poudarja, da je vlada g. dr. Korošca sprejela relativno več važnih zakonov nego vsaka dosedanja.

Sprejel se je državljanski zakon, ki je leta in leta zaman čakal, da se izdela in sprejme, v veliko, gmotno in moralno škodo tolikih ljudi. Sedanja vlada pa ga je rešila, tako da je odslej odnos vsakega državljanca do države točno in nedvoumno fiksan.

Zakon o sodnikih, ki ga je bil vzel v delo zloglasni PPŽ režim, pa ga je izmrevail v načrt, po katerem bi bila neodvisnost sodnikov postala iluzorična, je sedanja vlada sprejela v obliki, da bo sodništvo naše države v resnici neodvisno, da bo položaj sodnikov odslej stabilen, njihov moralen ugled zasiguran, materialni položaj pa izboljšan.

Z zakonom o sodiščih so postala vsa sodišča v naši državi definitivna in so se vpeljala tam, kjer je treba, nova.

Z zakonom o dobrovoljcih so odpravljene vse kalamitete in zlorabe ter velika korupcija, ki je bila pod PPŽ režimom s tem vprašanjem združena. Doba, ko se je s tem vprašanjem uganjala demagogija in so od nepravilnih dotacij »dobrovoljcem« bili dobro plačani politični agitatorji samostojno-demokratske stranke, je končana. Narodno priznanje so dobili samo oni, ki so se v resnici za državo borili. Upoštevani bodo pa tudi dobrovoljci iz novih pokrajin, ki so sodelovali pri ustvarjanju države.

Velikega pomena je tudi bistveno izboljšanje invalidskega zakona.

Kakor je bilo plodovito delovanje narodne skupščine in vlade dr. Korošca v notranje-političnem pogledu, tako je srečno dovršila tudi važne naloge zunanje-političnega značaja. Sprejele so se nettunske konvencije, ki so logična posledica obvezno sprejetih in mednarodno priznanih pogodb, in ki po principu: do ut des podrobno urejajo v trgovinskem, gospodarskem, prometnem in drugih ozirih naše odnose z Italijo, s čemer se naš mednarodni položaj še bolj stabilizira, naš ugled v inozemstvu okrepi in nadaljuje jasna linija uvrščenja miru v soglasju tako z našimi velikimi prijatelji kakor z drugimi sosednimi državami.

Danes je skupščina tudi sprejela trgovinsko pogodbo z Grčijo, ki je bila predmet tolikih in tako dolgih razmišljanj in pogajanj in ima za seboj najrazličnejše peripetije. Tako so tudi odnosi z Grčijo postavljeni na še bolj trdno in prijateljsko podlago.

Istotako se je sklenila konzularna in pravna konvencija s Poljsko in so se na ta način odnosi do te kako eminentno slovanske države še poglobili.

Z izročitvijo Puniše Račiča in poslancev Popoviča ter Jovanoviča-Luna sodišču, se je dalo zadoščenje po tem činu težko prizadetemu čuvstvu hrvatskega naroda, ki more sploh v mirnem in spravljivem zadržanju in stvarnem delu sedanje vlade videti edino pravilno in najtrdnjšo podlago za vpustitev dobrih odnosov v korist državni skupnosti sploh in hrvatskega naroda posebej.

Medtem, ko bo skupščina odgodena, bodo marljivo delali odbori, ki bodo do zopetne otvoritve skupščine izdelali še celo vrsto državi in prebivalstvu nujno potrebnih zakonov. Tako se bodo izdelali zakoni o našem celokupnem šolstvu, ki do današnjega dne sloni samo na provizoričnih podlagah in je izpostavljen najrazličnejšemu eksperimentiranju; nadalje o razdolžitvi kmetov, o odvetništvu in državnih pravdnikih, o zemljiških katastrih ter o ureditvi agrarnih odnosov v Dalmaciji.

Tako bo skupščina, ko se predvidoma zopet snide 20. septembra, zopet imela pred seboj bogat material za delovanje v prid naroda in domovine.

Vlada g. dr. Korošca je dokazala, da jo vodi trdna roka, nenarušljivo mirno presojanje položaja in neizčrpna volja do praktičnega plodovitega dela.

Seje nar. skupščine odgodene

r Belgrad, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Takoj po prečitjanju zapisnika se je na današnji skupščinski seji oglašil k besedi zemljoradnik Lazarić in zahteval, da se v zapisnik vstavijo dobesedno vse resolucije, ki jih je njihov klub vložil. Taka zahteva, ki je proti dosednji praksi sestavljanja skupščinskega zapisnika, seveda ni mogla biti sprejeta. Nato je dobil besedo zemljoradnik dr. Tupanjanin, ki je v imenu kluba zagovarjal nujnost resolucije, s katero se minister za agrarno reformo poziva, da v teku dveh dni predloži narodni skupščini zakon o likvidaciji begluške zemlje v Bosni in Hercegovini. Minister za socialno politiko Stjepan Barič je v imenu vlade nujnost tega predloga sprejel. Istotako je v imenu vlade minister za socialno politiko Stjepan Barič sprejel nujnost predloga poslanca Kukanoviča, v katerem se zahteva, da se da bihački oblasti posojilo 2 milijona dinarjev.

Demokratski poslanec Mirovič je predložil nujen predlog za dopolnitev člena 108 invalidskega zakona. Minister za socialno politiko Stjepan Barič je ta predlog sprejel. Okrog ene se je prešlo na dnevni red. Pravosodni minister Milorad Vujičić je govoril

štenim ciljem, more v takem težkem stanju s toliko hladnokrvnostjo izvrševati mirno in gladko največja dela. Samozavest je pokazala vlada dr. Korošca v vsej odliki, ne morda s kako »močno roko« po nedavnih Pribičevićih, v bistvu malenkostnih potezicah, prav v ničemer ni vlada dala čutiti, zlasti ne Hrvat, da je popolnoma gospodar položaja, kar

k poročilo odbora za pravne konvencije med Jugoslavijo in Poljsko. Ker so te konvencije osnovane na reciprociteti, prosi narodno skupščino, da jih sprejme. K besedi se ni nihče javil. Nato se je glasovalo in so bile konvencije sprejete s 152 glasovi.

Nadaljna točka dnevnega reda so bile konzularne konvencije med Jugoslavijo in Poljsko. Po kratki izjavi zastopnika zunanega ministra dr. Šumenkoviča so se te konvencije sprejele s 152 glasovi.

Nato se je prešlo na razpravo o trgovski pogodbi med Jugoslavijo in Grčijo. Po izjavi dr. Šumenkoviča in Joce Jovanoviča je bila ta pogodba soglasno sprejeta.

Končno je bil sprejet predlog odbora, s katerim se člen 154 finančnega zakona spremeni v tem smislu, da se za letošnje leto gimnazije ne ukinejo.

Poslednja točka dnevnega reda je bil predlog imunitetnega odbora, da se poslanec Tomo Popović in Jovanovič-Luna izročita sodišču. Z ozirom na predlog je prvi dobil besedo poslanec Jovanovič-Luna in izjavil:

(Nadaljevanje na drugi strani.)

je dejansko ves čas bila, samozavest je očitovale samo njeno nadvse eksperimentalno delo. Morda bo v opoziciji KDK še toliko notranje sile in poštene volje, da bo hotela videti in spoznati to odlično ravnanje vlade in da se bomo jeseni našli vsi na edino pristojnih parlamentarnih tleh v skupnem delu za skupno stvar,

V zunanji politiki - jasna črta

Pri podajanju zunanje politične bilance naše države v zadnjem času moramo imeti tri vidike pred seboj. In to ne samo, odkar so zapustili Radičevi in Pribičevići poslanci narodno skupščino, ampak prav od dobe, ko je začela SLS v zvezi z radikali in demokraci intenzivno sodelovati pri vodstvu državnih poslov; pa tudi odkar se je začel v skladu tudi z zunanjo politično smerjo Slovenske ljudske stranke po tiranskem paktu uvajati predvsem z nastopom dr. Voje Marinkoviča nov zunanje-politični kurs.

Prvi vidik je diplomatska lega naše države in v tem oziru ne bo treba posebej dokazovati za trditev, da ni ravno lahka stvar, voditi našo zunanjo politiko. To dejstvo smo čuli v zasebnih razgovorih iz ust aktivnih evropskih ministrov, kakor tudi iz ust mero-dajnih politikov. Razen Romunije obdaja našo državo veriga več ali manj neprijateljskih držav, od katerih stremi Madjarska po spremembi meja in je njena diplomacija zelo spretna v kretanju po parketih diplomatskih salonov. Najglavnejše pa je pač dejstvo, da imamo zoper sebe velesilo, ki je bila v krogu zmagovalk svetovne vojne in ki je danes pod vodstvom skrajno nacionalističnega in imperialističnega fašizma. Če samo še to dejstvo poudarimo in naglasimo, da smo država brez zadostnega prometnega omrežja, država, kateri manjka kapitalov za njene kulturne in civilizatorične svrhe, je težaven položaj brez ozira na opozicionalno ali vladno stališče jugoslovanskega državljanca več kot na dlani.

Drug vidik, ki je pri presojanju belgrajske diplomacije zelo važen je, da je tradicionalna belgrajska linija vedno hodila po potih London—Paris—Rim, in da se mora to tudi v novi državi upoštevati.

Tretji vidik pa se nam zdi splošen. Premladri smo še, da bi zunanje-politične naloge naše države, njeno poslanstvo v Evropi in v svetu prešlo v kri in meso jugoslovanskega državljanca, da bi tudi v tem pogledu vodil kot državljani sam na sebi gotovo zunanjo politiko. V francoski javnosti imamo na primer desnico, ki je v okrilju francoskega nacionalizma proti sporazumu z Nemčijo in Briandovega meščana, ki je za ta sporazum. Naravno, da se je odgovarjajoče stremljenje izcimilo tudi v Nemčiji in to brez ozira na to, ali je kaka stranka v vladi ali v opoziciji. V Češko-slovaški, da vzamemo eno stran njene politike, je državljani razcepjen med dva tabora: med tiste, ki so za priznanje sovjetske Rusije, in med tiste, ki so proti priznanju. Naševanje primerov iz drugih držav bi nas zavedlo predaleč, v osvetlitev gornje trditve, ki pomeni slabost nas vseh in torej slabo oporo vsakokratnemu zunanjemu ministru, zadostujejo navedeni vzgledi.

Če na podlagi teh vidikov podamo bilanco dr. Voje Marinkoviča, lahko ugotovimo: Marinkoviču gre zasluga, da je intenzivno začel reševati spore naše neposredne bližine, to je držav okrog nas; da se je pri tem naslonil na močno velesilo, to je Francijo, ne da bi odbil Anglijo; da je šel za tem, da imamo in dobimo čim več prijateljev, da je uvedel v naše urade mirno kri in diplomatsko molčečnost. Pri vsem tem pa mu gre za sluga, da je bil mož stvarnih pogledov in nas je uvedel v resničnost, kot je. Iz njegove dobe je velika jugoslovansko-francoska pogodba; ureditev dolgov z Anglijo; jugoslovansko-nemška trgovinska pogodba, prijateljska pogodba s poljsko državo, številne konvencije, bodisi trgovske, bodisi tehničnega značaja z drugimi državami. Svetle točke naše neposredne bližine pa so podkrepitev Male antante, prijateljsko nastopanje v Sofiji in stvarna pogajanja z Grčijo, da pridemo prijateljskim potom s svojim blagom na Egejsko morje in v svet. Brez dvoma spada v to dobo eno največjih napetij z velesilo Italijo, kjer moramo Marinkoviču priznati, da je v danih razmerah ohranil našo državo v starem slovesu v zunanjem svetu. Če pravimo, da smo vodili realno politiko in če poudarimo vzgojno političen moment te politike, imamo pred očmi Malo antanto, ki je na zadnjem posvetovanju v Bukarešti skoraj matematično natanko določila svoje stališče k priključitvi Avstrije k Nemčiji in ki je nedvomno pod vplivom dr. Marinkoviča izdelala tudi srednje-evropski gospodarski program; poudarjamo naše ravnanje z Bolgari, kjer bi se dali lahko zavesti v ogorčenje, da spomnimo le na slučaj umorjenega generala Kovačevića. Poudarjamo zlasti naše razmere do celokupnega nemškega

naroda, kjer je realna politika pokazala, da kljub modi nekaterih belgrajskih krogov, na primer zemljoradnikov, ki so naravnost za antanto z Nemčijo, moremo iti v tem vprašanju le vzporedno z dejanskim zblizevanjem Velike antante, kar pomeni praktično Francijo in Nemčijo. Mislimo tudi, da je politika vlade, kar se tiče Italije, bila le realna in da je treba ločiti ulico od državnih nalog.

Morda je kdo pričakoval več iniciative, več zunanje reklame; morda je obžalovati, da nismo še prišli do prijateljstva s Turčijo, čeprav ni med nami spornih točk. Morda se je ta ali oni naš zastopnik v tujini slabo klasificiral; morda smo zamudili, oziroma nismo mogli ustreči povabilom, da bi se udeleževali, tekmovali z drugimi narodi, raznih velikih mednarodnih prirediteljev in razstav. Ne prikrivamo, da nam še mnogo manjka in da stojimo še pred velikimi nalogami. V tem pa naj nam bo zgled gospodov, ki imajo v središču vodstvo zunanje politike v svojih rokah, in ki ljubijo svojo državo brez kompenciacij.

Kaj je pravzaprav Pribičević?

Š Zagreb, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Kakor smo predvidevali v včerajšnjem poročilu, je Pribičević demantiral svojo izjavo, ki jo je dal »Neue Freie Presse«. Povodom te izjave se je v vodstvu KDK že govorilo, kako da se je Pribičević končno izjavil za neko federacijo. »Juturnji list« je celo poročal, kako se v Sloveniji protivijo duhovniki proti politiki SLS, baš povodom te Pribičevićeve izjave, ki da se je s tem izjavil za avtonomijo. Pribičević pa je danes zjutraj dal izjavo, v kateri se takoj brani proti temu intervjuju, trdeč, da dopisnik »Neue Freie Presse« ni razumel njegovih misli. Nadalje trdi, da je takoj včeraj poslal uredništvu »Neue Freie Presse« brzojavko, s katero ugotavlja, da je bil razgovor z njim napačno reproduciran. Novinarjem je obrazložil, kaj je rekel dopisniku »Neue Freie Presse«, končno pa je moral popustiti in je rekel: »Mi težimo za tem, da se naša današnja državna ureditev preuredi na popolnoma novi podlagi, ki bo garantirala popolno enakopravnost. Kako se bo to izvršilo, kako ime bo stvar dobila, to je stvar študija. Mi prav za prav glede tega nismo ničesar sklenili. Ko bo čas za to, bomo sprejeli potrebne sklepe.« — V tej izjavi Pribičević torej demantira, da bi bil za federalizem, vendar pa dopušta, da se ima nekaj zahtevati. V političnih krogih se ta Pribičevićeva izjava obsoja najodločneje. Naglašajo, da je dal eno izjavo za inozemstvo, ker njegov demantir prav za prav ni demantira, drugo izjavo pa je dal danes v Zagrebu, dočim je tretjo izjavo danes objavila »Politika«, ki je še manj radikalna v hrvatskem smislu. Pribičević ima en obraz proti Beogradu, drug obraz proti Zagrebu, tretjega pa proti inozemstvu. Pribičević čuti, da je njegov položaj nesiguren in zato se loteva teh obupnih sredstev.

Š Zagreb, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Naša včerajšnja vest o nesporazumih v KDK je danes še bolj podkrepjena z nekaterimi izjavami Pribičeviće, s katerimi je poskušal oslabil precej radikalne izjave svojih tovarišev iz KDK. Glede izjave dr. Mačka, ki je bila za Pribičeviće precej sumljiva, je rekel: »Govor dr. Mačka v soboto je bil izrečen iz istega poudara in ni imel nobenega aktualnega pomena, temveč je hotel dr. Maček samo naglasiti historično vlogo in poglede pokojnega Radića z ozirom na naše politične probleme.« Ta izjava o dr. Mačku se je vzela na znanje z začudenjem, tembolj, ker je včeraj vodstvo HSS sklenilo, da se govor dr. Mačka natiska v več izvodih in razpošlje vsem organizacijam HSS. Nadalje pravi Pribičević glede govora dr. Trumbića pri pogrebu, v katerem se je izjavil za hrvatsko samostojnost, sledeče: »Kar pa se tiče g. dr. Trumbića, nas ne veže, kar on govori. On je član poslaniškega kluba in soglašajo z nami samo v taktiki. V ostalem pa je član svoje stranke, s pomočjo katere hoče on uresničiti svoje politične cilje.« S tem je Pribičević desavuiral tudi dr. Trumbića. Vsa ta politika Pribičeviće z brezkončnimi izjavami, ki pobijajo druga druga, so ga toliko zmedle, da je izjavil, da so kompetentne samo izjave vodstva KDK.

KDK gre na počitnice

Š Zagreb, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je bila seja poslovnega odbora KDK. Na tej seji je bila končana komedija tega odbora, ki je imel biti nekaka prečanska vlada. Dalje je bilo sklenjeno, da bodo vse organizacije KDK imele v nedeljo spominske seje za Stjepanom Radićem, potem pa bodo prisostvovali maši za dušni. Izvolitev dr. Mačka se je vzela na znanje. Končno je bilo sklenjeno, da se prihodnja seja vrši 26. avgusta v Ljubljani. »In to je vse!«, tako se čujejo glasovi kot izrazi nezadovoljstva na zagrebških ulicah. Pribičević je imel prej govor o neki odločni akciji, sedaj pa iz vsega tega ni nič. Minuli so dnevi žalosti, izpraznili so se ulice v Zagrebu, izpraznile pa so se tudi parole vodstva KDK, ki gre sedaj na začasen odmor, ker se nadeja, da se do bo tedaj zopet vse pomirilo v vrstah volivstva KDK. Misli se, da je to konec vsake odločne akcije KDK in da v bodoče ni pričakovati kakih večjih pretresov radi nesporazumov v vodstvu, ki s tem postane nesposobno za vsako močnejšo akcijo.

Izročitev posl. Jovanovića in Popovića

»Gospodje poslanci! Vsem vam je dobro znan slučaj, ki se je zgodil 20. junija v evorani narodne skupščine. Jaz vem, da sem čist in da lahko vsakemu odkrito pogledam v oči. Nikdar se nisem mislil braniti, pa tudi se ne mislim sedaj. Če v prejšnjih izjavah, ki sem jih dal, ko še poslanci niso bili zaslili in dokler še ni preiskovalni sodnik dal svoje motivacije, sem izjavil, da bom šel pred sodišče. Tudi druga izjava je bila sestavljena v tem smislu. Poslanec hočem opozoriti samo na to, da glasujejo tako, kakor jim spodobi. Ne zahtevam, da me branite. Dajte svojo sodbo tako, kakor se spodobi vestnim poslancem!«

Poslanec Popović je izjavil sledeče: »Po predpisih ustave sem neodgovoren za vse, kar delam v narodni skupščini. Kar sem govoril, je bilo samo opozorilo, da ne bi prišlo do tistega, do česar je prišlo. Izjavljam, da bi kljub vsemu temu in četudi bi skupščina drugače odločila, šel pred sodišče, kjer hočem dokazati svojo nedolžnost in pa, ker hočem z lica srbskega naroda in Beograda izprati težke obtožbe.«

Po teh dveh izjavah se je glasovalo. Oba poslanca sta bila z veliko večino glasov izročena sodišču. Edino nekateri njuni osebni prijatelji so glasovali proti izročitvi. Nato je predsednik sejo zaključil in objavil, da bo prihodnjo sklical pismeno.

Š Beograd, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Na današnji dopoldanski seji finančnega odbora se je razpravljalo o čl. 70 finančnega zakona, ki govori o načinu in višini tečaja, na podlagi katerega lahko posamezni trgovci in industrialei naročujejo vojno odškodnino. Ker seznam teh ljudi ni gotov, se je sklenilo, da finančni odbor pozove finančnega ministra, da ta seznam predloži in se bo potem o tem razpravljalo.

Š Beograd, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Popoldne so se sestali različni novoizvoljeni odbori in so se konstituirali. Skupščinski odbori bodo delali, da pripravijo zakonske predloge za skupščino. Skupščina se bo sklicala, čim bodo vsi odbori končali svoje delo.

Na Balkanu mir za usako ceno

Š Paris, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Francosko časopisje dosedaj ni komentiralo ratifikacije nettunskih konvencij po jugoslovanskem parlamentu. Samo »Temps« opozarja na pomen tega akta ne samo za izboljšanje odnošajev med Jugoslavijo in Italijo, temveč tudi za konsolidacijo položaja na Balkanu. Zunanji minister dr. Marinković, ki je imel pogum zahtevati od skupščine ratifikacijo, si je pridobil velike zasluge za mir v Evropi. List upa, da bo ta sklep

narodne skupščine tvoril začetek nove ere v odnošajih med Jugoslavijo in Italijo.

Kakor potrjujejo večerni listi, sta francoska in angleška vlada včeraj skupno demarš v Sofiji zahtevala od bolgarske vlade, da stori energične korake za pobijanje revolucionarnega pokreta v Macedoniji, in poudarjali, da sedanje stanje zelo ogroža mir na Balkanu. Oba poslanika sta skupno obiskala bolgarskega zunanjega ministra.

V Trstu so postali stvarni

Š Trst, 14. avg. (Tel. »Slov.«) H komentirjem o ratifikaciji nettunskih konvencij piše »Piccolo«: Napovedovanja o nadaljnjem razvoju v Jugoslaviji po Radićevi smrti so silno riskantna. Danes ni mogoče reči, ali se bo boj med Hrvati in Srbi poostiril, ali pa poleg. Oboje je mogoče. Italija nikakor ne želi imeti za sosedo nemirno Jugoslavijo, pač pa miroljubno državo, ki se zaveda svoje funkcije na Balkanu. Že davno je minil čas,

ko je jadransko-balkanska politika igrala odločilno vlogo za Italijo. Italija bo seveda branila svoje interese na Jadranu. Italijanska politika sloni na harmoniji med balkanskimi narodi. Ratifikacija nettunskih konvencij, ki prihaja tako pozno, ne more ganiti Italije, da si diši po kesu oziroma po spoznanju. Na vsak način kaže dejstvo, da je vlada dan po Radićevi smrti in v tako težavnem notranjem položaju rešila to težavno vprašanje, da so se pričeli v Jugoslaviji odnošaji z Italijo bolj mirno in stvarno presoja.

Sprava med Londonom in Kino

Š London, 14. avgusta. (Tel. »Slov.«) Foreign Office objavlja izmenjavo not med angleškim generalnim konzulom v Sanghaju in zunanjim ministrom narodne kitajske vlade Dr. Vangom o angleško-nankinški pogodbi. Dr. Vang je izrazil svoje obžalovanje nad dogodki, radi katerih so trpeli škodo angleški podaniki in katere je pripisovati komunističnim agitacijam še pred sestavo narodne vlade. Narodna vlada upa, da je z iztrebljenjem komunistov dana zadostna varnost proti nadaljnjim izgredom, ter se obvezuje, da bo daia odškodnino za vsa osebno in stvarno škodo, ki jo je trpel angleški konzulat in njegovo osebje. Predlaga, da se skliče skupen odbor, ki naj določi višino škode. Angleški konzul je v svojem odgovoru izjavil, da se s tem predlogom strinja. — V drugi noti protestira dr. Vang proti temu, da je neka angleška kri-

žarka dne 24. marca 1927 v pristanišču v Sanghaju začela streljati, ter upa, da bo angleška vlada zato izrekla svoje obžalovanje. Generalni konzul je odgovoril, da je bila ta odredba potrebna v varstvo življenja in imetja Angležev, ter obžaluje to potrebo. Končno se v novih notah izraža obojestransko upanje, da bo prišla epoha dobrih medsebojnih diplomatskih odnošajev.

Kakor poročajo ameriške vesti iz Mukdena, sta se vladi v Mukdenu in Nankingu sporazumeli, da nankinška vlada ne bo pošiljala čet v Mandžurijo, dočim se bodo mandžurske čete umaknile za veliki zid. Da se pokaže edinstvenost Kitajske, bodo trije uradniki nankinške vlade vstopili v takozvani »svet enajstorcev«, ki je dosedaj s Čangcolinom upravljala Mandžurijo.

Hlinka pozvan v Rim

Š Praga, 14. avgusta. (Tel. »Slov.«) Neka tukajšnja korespondenca javlja, da je bil voditelj slovaške ljudske stranke, poslanec Hlinka pozvan v Rim. To potovanje je brezdvoma v zvezi z modusom vivendi med Vatikanom in Češkoslovaško. Najbrž bo šlo pri tem poleg določitve mej posameznih škofij predvsem tudi za vprašanje bodoče slovaške nadškofije. Doslej se ni odločevalo niti glede osebe niti glede rezidence nove nadškofije. V zadnjem času je bil pogosto imenovan poslanec Hlinka kot najresnejši kandidat za to nadškofijo, katere vesti pa se iz krogov, ki so blizu Vatikanu, odločno demantirajo s pristavkom, da je proti praktiki Vatikanu, da bi imenoval za nadškofa politično tako eksponiranega duhovnika, kakor je Hlinka. Razen tega je Hlinka sam večkrat izjavil, da nima namena opustiti svojega političnega življenja. Kot sedež bodoče nadškofije prideta v poštev Bratislava in Neutra, in sicer Neutra iz tradicionalnega razloga, ker je bila svojčas prestolnica sv. Metoda.

Pilsudski gre v Romunijo

Š Varšava, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Maršal Pilsudski se je po svojem govoru v Vilni, ki se splošno značuje kot znak ponehanja zunanjepolitične napetosti v vzhodni Evropi, pa tudi notranjepolitičnega pomirjenja, zopet vrnil v Varšavo. Čuje se, da bo vendarle nastopil svoj dopust in odpotoval v Romunijo, ter da se je šel njegovega vojaškega kabineta že odpeljal v Erdelj. — Litovska vlada je danes izročila poljskemu poslanstvu v Rigi svoj odgovor na poljski predlog, da bi se konferenca zastopnikov obeh držav vršila dne 31. avgusta v Zenevi. Vaš dopisnik doznava, da je Litva poljski predlog formalno odklonila.

Atentat na Italijana

Š Bruselj, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Na nekoga Italijana, ki je bil baže fašistični policijski vohun, je bil izvršen revolverski atentat. Socialistični »Peuple« poroča danes zvečer, da je italijanska vlada poslala v Belgijo dozdevnega agenta Cestarija, da najde udeležence milanskega atentata. Cestariju se je posrečilo, da je pregovoril nekoga Del Vechia, da je pri belgijskih sodiščih označil Italijana Bossinija kot soudeleženca pri milanskem atentatu, nakar je bil Bossini aretiran. Del Vechio je dobil za to od Cestarija 3600 frankov. Včeraj zvečer je imel Cestari dogovorjen sestanek z Del Vechiom v neki kavarni v Lütichu. Ko je Cestari prišel tja, sta ga napadla dva moža in ranila s strelji. Njegove rane so precej težke. Del Vechio je bil aretiran.

Dr. Engliš ostane

Š Praga, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Ker prezident Masaryk ni sprejel demisijske prošnje finančnega ministra dr. Engliša, bo dr. Engliš v četrtek po večmesečni pavzi zopet prevzel vodstvo finančnega ministrstva.

Hainisch — 70 let

Š Praga, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Oficijozna »Prager Presse« piše ob priliki 70 letnice avstrijskega predsednika dr. Hainischa: Na čelu avstrijske države je danes mož, ki ne predstavlja samo v najboljšem pomenu zunanji lik avstrijskega, temveč tudi vse odlične lastnosti, harmonično združljive v sebi. Ker je njegovo delovanje in mišljenje veljavno splošno, je tedaj, ko se še ni udeleževal javnega življenja, je jasno, zakaj ga avstrijska javnost tako zelo časti.

Pilot zgorel - letalo razbito

Š Bukarešt, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je pripetila v Constanzi težka letalska nesreča. Ob 10 dopoldne je padlo z višine 150 metrov lovsko letalo tipa »Focke«. Letalo je zadelo ob brzjavni drog, pri čemer je motor eksplodiral. Pilot je zgorel, letalo pa je popolnoma razbito.

Shodi SLS

Ljudski shodi v celjskem okraju. V nedeljo 5. avgusta so se vršili v celjskem okraju štirje po tajništvu SLS v Celju organizirani ljudski shodi. V Braslovčah je pred polno dvorano v Katoliškem domu govoril oblastni poslanec g. M. Levstik. V Vojniku je govoril na prostoru pred cerkvijo več sto ljudi dem g. dr. V. Voršič. Posebno močno obiskan pa je bil shod v St. Juriju ob J. Z., ki se je vršil sredi trga, okrašenega z zastavami. Na Kalobju je govoril oblastni poslanec gospod dr. Orizek. Na vseh shodih je bila navdušeno sprejeta resolucija zoper umazano liberalnega časopisja in izjava vdanosti ter zaupanja Jugoslovanskemu klubu, posebej še slovenskemu voditelju dr. Korošču. V St. Juriju je sicer neizogibni Urleb skušal govoriti na tajni način, a ljudje ga tako poznajo, da more svoji stvari storiti le uslugo, če bi molčal. Pokazali pa so ti shodi, da katoliško slovensko ljudstvo pravilno in z razumevanjem sledi razvoju burnih dogodkov v državi in da ga nič ne more odločiti od svojih voditeljev.

Krščansko delavstvo proti liberalnemu tisku.

V nedeljo 5. avgusta se je vršil v Celju zelo dobro obiskan sestanek zaupnikov Delavske zveze za Slovenijo, okrožja Celje, na katerem je poročal tov. France Zuzek iz Ljubljane. Med drugimi sklepi je bil soglasno sprejet sledeči: Zaupniki Delavske zveze za Slovenijo za celjsko okrožje vlagajo najostrejši protest zoper blatenje slovenskega naroda po slovenskem svobodomiselnem časopisju, ki je doseglo višek z znano bogokletno karikaturjo, in izjavljajo, da bodo zoper to organizirali smoterni boj, ki naj poleg drugih krščanskih listov razširi v najširše delavske sloje zlasti »Delavsko pravico«.

Davčni urad v Velikih Laščah ostane. Glede ukinitve davčnega urada Velike Lašče je interveniral poslanec Škulj. Urad se ne bo ukinil. Ostane pri starem.

Javnim nameščencem in nameščenkam!

Strokovnemu društvu javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani je na tozadevni poziv v Slovencu z dne 31. maja prijavilo dokaj javnih nameščencev svoje naslove. Precej se jih je prijavilo tudi za društvene članke. Ker mora društvo svoje delo nadaljevati, je odbor sklenil, da sprejema naslove svojih prijateljev in tovarišev le še do 20. avgusta. Kdor se misli še prijaviti, naj to nujno stori! Uradne ure so vsako sredo in soboto od 16—18. Društvo posluje v Ljubljani, Mestni trg 19, III.

Dunajska vremenska napoved. Vroče, verjetno nevihte.

Novosadska vremenska napoved: Tiho. Vedro. Lepo. Ponekod oblačno. Dežja ne bo. Ponekod morda kratkotrajne nevihte.

Tržaška vremenska napoved: Šibki vetrovi v raznih smereh. Nebo povečini jasno. Pozneje nekoliko oblačno.

Kellog ne mara sovjetov

Š Paris, 14. avg. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Newyork Herald«, je državni departement sedaj oficijelno izjavil, da sovjeti niso v stanju zahtevati soppodpis Kellogove pogodbe, ker nimajo v Washingtonu nobenega zastopstva. List pravi dalje, da se bo državni tajnik Kellog že prvo noč po podpisu pogodbe ali najpозnejše prihodnji dan odpeljal iz Pariza v London in da se bo od tam najpозnejše 5. septembra vrnil v Ameriko. Pogodba se bo podpisala sicer v Parizu, shranila pa se bo v Washingtonu.

Sahovski turnir

Š Bad Kissingen, 14. avg. (Tel. »Slov.«) V drugem kolu je Capablanca v indijski partiji proti Marshellu napravil remis, ravno tako Taras proti Rubinsteinu in Mises proti Bogoljubovu in Niemcovič proti Jatesu. Euwe je dobil partijo proti Retisju, igra Tartakower—Spielmann pa je bila prekinjena.

Najvažnejša uprašanja slov. izseljenišтва

Ker se zadnje čase v našem časopisu veliko razpravlja izseljeniško vprašanje in se vidi, da javnost o njem ni povsem pravilno informirana, se je podal naš poročevalec na naš Oblastni izseljeniški urad, da tam dobi upogled, kdo je kriv nedostatkem, o katerih se toliko piše.

Na oblastnem izseljeniškem uradu je naš poročevalec našel izseljeniškega nadzornika gospoda Finka, ki je na stavljena vprašanja odgovoril sledeče:

Kako je organizirana naša državna izseljeniška služba?

Izseljeniško službo regulira izseljeniški odsek ministrstva socialne politike, katerega izvršilni organ je izseljeniški komisariat v Zagrebu in njegovi izseljeniški nadzorniki na izhodiščih in centrih države ter okrajna glavarstva.

Izseliti se more le ona oseba, ki ima izseljeniški potni list, katerega pa smejo okrajna glavarstva le v onih slučajih izstaviti, v katerih je to po obstoječih predpisih dopustno. Ti predpisi so tako strogi, da osebe, ki ne morejo v domovini dobiti zasluzka, čutijo to tako občutno, da smatrajo naše oblasti za neaknjone in krivične.

Izseljeniški nadzornik zaslišuje vsako osebo pred odhodom med drugim tudi, če mu je morda kdo izseljevanje prigovarjal, mu v deželi emigracije obljuboval razne dobrote, kdo mu je posredoval potni list itd. Obenem daje izseljeniški nadzornik pojasnila o razmerah v državah, kamor izseljenci potujejo, in kjer je potrebno, svira tudi pred izseljevanjem. Šele na to izstavi odhodni vizum.

Izseljevanje na slepo, to je ne da je izseljenec delo zasigurano, je nedopustno.

V državah naše emigracije imamo poleg naših konzularnih uradov tudi posebne izseljeniške delegate, ki imajo nalogo skrbeti za to, da dobijo naši izseljenci delo in da se jim ne delajo krivice.

Kako je urejeno vseljevanje v razne države naše emigracije?

Gospod urednik, ako bi vse okolnosti navedel, bi bil odgovor preobsežen, radi tega bom to zadevo pojasnil kolikor mogoče kratko in ločeno samo po večjih državah.

V Zedinjene države Severne Amerike, kjer prebiva sedaj približno 14 milijonov ljudi slovenskega pokolenja, je izključeno vsako slepo priseljevanje. V to državo se smejo po sedaj veljavnih novih predpisih izseliti:

a) Neomejeno izven kvote: Osebe rojene v Zed. drž. S. A., ki so si z rojstvom pridobile ameriško državljanstvo in ki so to državljanstvo obdržale; b) osebe, ki so bile rojene v drugih državah Amerike na primer: v Canadi, Argentini, Belgiji itd.; c) žene in otroci do 21. leta onih ameriških državljanov, ki stanujejo v Zed. državah; d) zakonski možje ameriških državljanov, ako je bila poroka sklenjena pred 1. junijem 1928; e) na kvoto, ki znaša sedaj za našo državo 670 oseb letno, bo smela odpotovati polovica, to je 50% onih izseljencev, ki so očetje ali matere v Ameriki živečih ameriških državljanov ali državljanov, zakonski možje ameriških državljanov, ako se je poroka vršila po 31. maju 1928 in pa izurjeni poljedelci, njih žene in otroci pod 16. leti, ki so naročeni za delo na ameriških farmah.

Druga polovica kvote in morebitni preostanek iz prve polovice, je določen za žene in otroke pod 21. letom starosti onih naših državljanov, ki so bili legalno pripuščeni v Zed. države sev. Amerike in ki tam stalno prebivajo. (To določilo je novo.)

Ako bi preko tega še kakšen prostor ostal na račun kvote, kar je pa izključeno, bi bil šele na razpolago onim izseljencem, ki ne uživajo nikake prednosti za izseljevanje v U. S. A.

Iz tega sledi, da se v Zed. drž. Sev. Amerike ne more nihče izseliti na slepo, ampak izgleda pri vsakem, da je za njega primerno poskrbljeno in sicer ali z delom ali po svojcih, ki imajo za to dovolj sredstev.

Za Kanado je izseljevanje tudi popolnoma urejeno. Izseliti se smejo in pripuščeni so v Kanado samo osebe, katerim so kanadske družbe Canadian Pacific in Canadian National Railway preskrbele delo na farmah ali katere sprejme imenoma kakšen kanadski farmar na delo; nadalje, naročeni hišni ženski posli, to so služkinje in družinski člani na kanadskih farmah zaposlenih poljedelcev, ako imajo za to dovoljenje kanadske vlade.

Torej je tudi izseljevanje v Kanado omejeno in tako urejeno, da ne more nihče tja odpotovati, ako ni za njega preskrbljeno delo.

Po poročilih našega izseljeniškega delegata v Winnipegu so v Kanadi vsi naši izseljenci zaposleni in naši župani poročajo oblastnemu izseljenškemu uradu, da pišejo naši rojaki iz Kanade povoljno in da pošiljajo tudi primerne vsote od svojega zasluzka domov.

Za Argentinijo je urejeno izseljevanje tako, da smejo tja odpotovati samo poljedelci, ako pa niso poljedelci, pa samo one osebe, ki so tja pozvane od svojih v Argentiniji živečih sorodnikov in rojakov in ki so dobili iz Argentinije uradno potrdilo, da je za njih tam preskrbljeno delo.

Odnosaji za naše izseljence v Argentiniji so glasni poročili naših županov bolj slabe, posebno oni, ki imajo naslov »Buenos Aires, San Martin št. 666« pišejo zelo neugodno domov.

Za Francijo, Belgijo in Luxemburg mora imeti izseljenec z delodajalcem sklenjeno in od delavskega ministrstva potrjeno pogodbo, sicer se mu odreče potni list, vsekakor pa konzularni vizum.

Za vse druge države je predpisano, da mora izseljenec v pručnji za izseljeniški potni list dokazati, da mu je v deželi, kamor potuje, preskrbljena možnost preživljanja, oziroma delo.

Kakšen pomen ima oblastni izseljeniški urad, če je že država naše izseljevanje tako vzorno uredila?

Na to vprašanje, ker je delo oblastnega izseljenškega urada v javnosti še skoro neznan, bi moral nekoliko obširneje odgovoriti; to pa ne morem, ker oblastna uredba za delokrog tega urada še ni uradno objavljena; to se sporazumno z ljubljanskim in mariborskim oblastnim odborom in ob pritrditvi ljubljanskega in mariborskega velikega župana šele zgodi; radi tega se bom omejil na gotove točke.

Eden glavnih namenov tega urada bo ureditev katastra naših izseljencev, ki bo dal jasno sliko, kje so naši izseljenci, kako se jim godi, od kod so doma in če je bilo njih izseljevanje potrebno.

Ta kataster izseljencev bo obstojal iz 3 registrov in sicer:

1. Iz poimenskega alfabetično urejenega kartotečnega registra.
2. Iz registra krajev in provinc naselbin naših izseljencev ozir. krajev njih zaposlenja.
3. Iz registra izseljencev, urejenih po naših občinah.

Preobsežno bi bilo, ako bi Vam vsebino vsakega registra popisal, hočem Vam pa na

kratko tolmačiti smoter vsakega posameznega registra.

Poimenski register bo vseboval vse rodopisne podatke vsakega ugotovljenega izseljenca, njegovo bivališče in bivališče njegovih sorodnikov tako, da bo služil v slučaju potrebe za informacijo izseljencem v tujini in svojem v domovini.

Register naselbin in krajev zaposlenja naših izseljencev bo imel 6 tabel.

Tabela I. vsebuje skupno število naših izseljencev določene naselbine ali province, kratak popis kraja in okolice ter tam se nahajajočih podjetij, v katerih najdejo naši izseljenci zaposlenje, kakor n. pr.: stavbna podjetja, rudniki, tovarne, velike farme itd.

Tabela II. bo dala pojasnila o naših podpor-nih organizacijah in spleh društvih, katere nudijo našim izseljencem v tujini potrebno oporo.

Tabela III. bo vsebovala vse naše kulturne institucije določnega kraja na pr.: župnije, šole, izobraževalna društva, čitalnice, gledališke in društvene dome, dvorane, telovadnice, nogometna in druga športna društva ter imena njih predsednikov in upravnikov.

Tabela IV. bo vsebovala vse v tistem kraju izhajajoče slovenske časopise, revije in publikacije ob navedbi imen izdajateljev in urednikov.

Tabela V. ima vsebovati vse v tem kraju ali provinci obstoječe naše poslovne firme, na primer: banke, notarje, zavarovalne družbe, pisarne za preskrbovanje dela, trgovine, hotele, restavracije, kavarne in razna druga podjetja, ki so v rokah naših rojakov, nadalje potovalna podjetja, katerih se morejo naši izseljenci brez skrbi poslužiti.

Tabela VI. se bo izpolnjevala z naslovi naših ugodnih in zaupanja vrednih izseljencev, ki imajo lastnosti dajati drugim izseljencem navete in pomoč.

Register izseljencev, urejen po naših občinah, bo služil za lokalni pregled ter bo obstojal iz seznamov, katere sestavljajo naši župani.

Delo naših županov je sicer trudapolno, bo pa najkoristnejši del katastra izseljencev ter se bo lahko imenoval »izseljeniška matica«.

Iz te bo razvidno, kje se izseljenec nahaja, kaj dela, kako se mu godi, če je v istem kraju še možnost ugodnega zaposlenja naših izseljencev itd.

Ta register bo torej posebno koristil onim, ki se nameravajo izseliti.

Ali posreduje oblastni izseljeniški urad tudi za osebe, ki se nameravajo izseliti?

Da, pa samo toliko, v koliko je to za naše izseljence brezdomno koristno in ako se jim od katere strani kratijo pravice. Dosedaj se je v vseh slučajih, tako pri ministrstvu socialne politike kakor pri velikem županu in na okrajnih glavarstvih interveniralo z uspehom. Oblastni izseljeniški urad daje tudi v vseh izseljenških zadevah, bodisi ustmeno ali pismeno točna pojasnila.

Kakšne spremembe so potrebne v našem izseljevanju?

Kakor stoji sedaj razmere za naše kmet-ske in delavske sloje, se izseljevanje našega naroda ne more omejiti ali celo vstaviti; potrebno bi pa bilo ga tako urediti, da bi se dovolilo izseljevanje v prvi vrsti tistim, ki doma v resnici nimajo zaposlenja. Poznam trdne kmetске hiše, katerih sinovi so se izselili v U. S. A., v Kanado ali Argentinijo, doma je pa oče najel za svoja kmetška dela dela enega ali pa dva hlapca. To ni v interesu našega kmetškega gospodarstva.

Županstvo T. je n. pr. poročalo, da je izseljevanje posestnikov nepriporočljivo; kar moč tam trdo zasluzi, se doma potratno zapravlja, ter se pokvarja družina in posestvo.

Priporočal bi, da o tem izpregovorijo občinski odbori in oblastna skupščina.

Kaj razlikujete v prekomorskem in v kontinentalnem izseljevanju?

Gospod urednik, to Vaše vprašanje je zelo važno, važno tudi radi tega, ker se dosedaj o njem še ni razpravljalo.

Izseljevanje v prekomorske kraje je nekaj bolj trajnega, dočim je izseljevanje v kontinentalne kraje, na primer v Francijo, Nemčijo, Holandijo posledica raznih katastrof, nenadnega razširjenja obrata in prometa ali pa osebna spekulacija. Na primer izseljevanje na Francosko je bilo posledica svetovne vojne in redukcije rudarjev v naših revirjih. Ko bodo ti rudarji preminuli, se nihče ne bo spominjal, da so živele v Franciji cele naselbine Slovencev, kajti izumrla bo narodna individualnost.

Izseljevanje v sedaj še neobljudene kraje preko Oceana, n. pr. v Kanado ima pa trajnost, ker se dan za dnem, leto za letom ponavlja; s tem prilivom sveže slovenske krvi se poživlja tam naša narodna individualnost. Imam priliko občudovati otroke naših Slovencev iz Zed. drž. Sev. Amerike, ki prihajajo v domovino svojih staršev, kako lepo in pravilno slovensko govorijo, dočim otroci naših rudarjev na Westfalskem niti slovensko ne razumejo.

Iz našega naroda v Ameriki izhaja tudi v kulturnem in socialnem pogledu samostvestje. Naš narod v Ameriki nam rodi umetnike, pesnike in druge velike moze, se organizira in socialno preskrbuje, bolj kakor mi v domovini.

Poglejmo n. pr. društvo Slovenska Narodna Podporna Jednota v Chicagi, ki šteje preko 50.000 članov ali Jugoslovansko Katoliško Jednoto v Clevelandu, ki ima okoli 30 tisoč članov. V Ameriki izhaja skoro več slovenskih časopisov, kakor pri nas, ali žalibog mi jih premalo upoštevamo.

To močno vejo debela slovenskega naroda moramo skušati s prilivom sveže slovenske krvi vzdrževati in okrepiti.

Ako nam je Amerika znala zapreti umetno in siloma pot tja, moramo mi vse izrabljati, da obdržimo primeren dotok našega naroda k našim rojakom v Ameriki.

Ravno isto velja za Kanado. Ako imamo potrebo dovoliti izseljevanje našim sinovom in hčeram, moramo to usmeriti tam, kjer je bodočnost; dati jim moramo podlago za narodno organizacijo in podbudo samozvesti, da so Slovenci. Naš tisk, katerega pošiljamo v svet, mora vplivati duševno in moralno vzvišeno, ne pa tako, da se naš izseljenec v tujini sramuje priznati, da je sin slovenskega naroda ter da je radi tega prva njegova skrb si pridobiti ameriško državljanstvo.

Kaj bi bilo potrebno ukreniti, da bi se zatrlo zlo izseljevanja?

Gospod urednik, sami dobro veste, da je vzrok izseljevanja samo hrepenenje po zasluzku. Ustvarjati je treba pri nas podjetja, ki bodo dala našemu prebivalstvu dela in zasluzka in izseljevanje bo takoj prenehalo.

Dokler ne more naš naraščaj dobiti doma dela, dokler se bo pri nas v vseh podjetjih, bodisi državnih ali zasebnih razpravljalo samo o redukcijah, bo izseljevanje cvetelo in sicer cvetelo tako, da bo naša država tudi čez deset let štela samo isto število prebivalcev kakor sedaj.

Ako hočemo močno državo, skrbimo za to, da zaposlujemo narod doma, ne pa da ga izganjamo s šibo pomanjkanja v tujino.

John Galsworthy:

Čevliar

(Konec.)

Kadar sem naročil kakšno novo vrsto obutve, ki je dotlej še ni delal, je vzel mero svečano, rekel bi ceremonialno — sezul mi je desni čevljev in ga je dalj časa ogledoval s svojimi zdaj kritičnimi, zdaj ljubječimi očmi, kakor bi si hotel poklicati v spomin vso gorečnost, s katero jih je delal in kakor bi me hotel okregati, da sem nemarno ravnal s tem mojstrskim delom. Po končanem ogledu je postavil mojo nogo na kos belega papirja in je dvakrat ali trikrat zarisal rob s svinčnikom. Ko je bila risba gotova, je otipal s svojimi tresočimi se prsti moje stopalo in moje prste. Na ta način se je vživel v vse moje tihe želje.

Ne morem pozabiti onega dne, ko sem mu — še danes mi je žal — rekel prvič in poslednjič:

»Gospod Gessler, poslednji par visokih čolnov je škripal.«

Gledal me je nemo in začudeno, kakor bi pričakoval, da bom vzel nazaj to svojo besedo ali kakor, da se šalim.

»Da so škripali.«

»Za mi je, da so.«

»Morda so ležali na vlažnem, še preden ste jih prvič obuli?«

»Mislim, da niso, gospod Gessler.«

Povesil je oči, kakor da se ne more spomniti teh čevljev. Meni pa je bilo hudo, da sem užil njegov ponos.

»Pošljite jih nazaj,« je rekel, »pogledal bom, kaj je s njimi in popravil bom, kar se da.«

Skrb je gledala iz njegovih oči.

»Nekateri čevlji« je nadaljeval »so zanič od rojstva. Če jih ne bom mogel popraviti, jih bom odštel od vašega računa.«

Enkrat — samo enkrat — sem prišel slučajno, ne da bi se zavedal, v njegovo čevljarico v čevljih, ki sem jih nekoč, ker sem jih na hitro nujno potreboval, kupil pri neki večji trdnici. Cutil sem, kako so njegove oči prodirale skozi manjvredno obutev na moji nogi. Končno je prekinil molk:

»To niso moji čevlji.«

Nevolje ni izražal ton, s katerim je to rekel, tudi ne prezira. A bilo je nekaj tako mrzlega v njem, da mi je zastala kri. Sklo il se je in je otipal s prstom mesto, kjer mi je bil levi čevljev, radi moderne fazone, malo pretesen:

»Tu vas tišči« je zmajal z glavo. »Takšna tovarna nima nobenega samospoštovanja. Tovarniško delo!«

In zdaj, kakor da bi se bil odmaknil jez v njegovi notranjosti, je govoril dolgo in grenko. Bilo je prvič in poslednjič, da sem ga čul tožiti nad nadlogami in težavami njegovega poklica.

»Njim je lahko! Oni zaslužijo z reklamo, ne z delom. Vzeli so nam delo. Zdaj nimam dela — da, tako daleč je moralo priti. Vsako leto bo za nas manj dela, boste videli.«

In ko sem se ozrl v njegov nagubani obraz, sem videl marsikaj, česar prej nisem nikdar opazil, grenke poteze okoli drgetajočih usten — zrcalo grenkega življenjskega boja. In koliko osivelih las sem videl v njegovi rdeči bradi!

Kakor sem najbolje vedel in znal, sem mu povedal vse okolnosti, ki so me silile k nakupu teh manjvrednih čevljev. Njegov obraz pa in njegov glas sta napravila name tako globok vtis, da sem v sledečih treh minutah naročil še tri pare novih čevljev. Oni na nogah so me tiščali od minute do minute vedno bolj. Tako mi je bilo nerodno, da dve leti nisem šel k njemu.

Ko pa sem končno zopet prišel v ozko stransko ulico, sem presenečen obstal. Nad enim izmed obeh izloženih oken se je bliščal drug nadpis, tudi nekega čevljarja, ki je seveda delal — za kraljevo rodbino. Stari, tako dobro mi znani čevlji so bili, prej dostojanstveno izolirani, zdaj stisnjeni v eno izločeno okno. Notri je bila soba s stopniščem manjša za polovico in še bolj temna. Čakal sem dalje nego po navadi, da se je pokazal obraz za ograjo in se je pričel cip-cap njegovih copatov.

Obstal je in me začudeno pogledal skozi rjasta železna očala:

»Gospod —, kaj ne?«

»Gospod Gessler«, sem vzkliknil, »vaši čevlji so zares preveč trpežni! Glejte, še danes so dobri! Ne pozna se, da jih nosim že dve leti. Stegnil sem mu svojo nogo nasproti. Pogledal jih je.

»Res«, je dejal, »toda zdi se mi, da ljudje ne potrebujejo več dobrih čevljev.«

Da se izognem očitku v očeh in glasu, sem hitro vprašal:

»Kaj ste napravili s svojo delavnico?«

Odgovoril je mirno:

»Najemina je bila previsoka za nas. Ali potrebujete kakšne nove čevlje?«

Naročil sem tri pare, dasi sem rabil samo dva in sem odhajal z občutkom, da sem v njegovih očeh človek, ki se je pridružil zaroti zoper njega, še boljše rečeno, zaroti zoper njegovo idejo o delu in obutvi.

In zopet je preteklo šest mesecev, praden sem vstopil v njegovo delavnico. Zdelo se mi je, da prihaja starejši brat. Ta ni bil človek, ki bi znal komu kaj očitati, tudi ne molče. Kar odleglo mi je. Imel je kos usnja v roki.

»Gospod Gessler«, sem dejal, kaj je z vami?«

»Meni ni slabo«, je odvrnil, »ali moj starejši brat je umrl.«

Zdaj šele sem videl, da je bil on sam, toda kako star in bled! In nikdar prej ni omenil svojega brata. Segel sem mu v roko:

»Kako? Zares? Moje sožalje.«

»Bil je dober človek, moj brat, in delal je dobre čevlje. Zdaj je mrtev.«

Z desnico se je prijel za temo, kjer so bili njegovi lasje že tako tenki in redki, kakor prej lasje njegovega brata. Če sem ga prav razumel, je hotel s tem označiti vzrok smrti.

»Ni mogel preboleti izgubo drugega lokala. Ali potrebujete nove čevlje?«

Dvignil je usnje v levici:

»Kako lep je ta komač.«

Dal sem delati več parov. Več tednov je preteklo, preden mi jih je prinesel, — a bili so lepiši nego kdaj prej. Vzel sem jih s seboj v inozemstvo, kjer sem ostal približno leto dni.

Po svojem povratku v London, je bil prvi prodajni lokal, v katerega sem vstopil, čevljarica mojega starega prijatelja. Poslovil sem se od šestdesetletnika, zdaj sem našel starčka sedemdesetih let, stisnjene, izrpanega in tresočega se. To pot me prvič ni spoznal.

»O, gospod Gessler«, sem dejal, »kako trpežni so vaši čevlji! Nosil sem ta par skoro ves čas, ko sem bil v inozemstvu. In pogledajte jih, niso še obnošeni!«

»Dolgo je gledal moje čevlje in njegov izraz je postal krepkejši. Sklonil se je, prijel me je za gleženj in za čevljev okoli prstov:

»Ali se vam prilagaja na tem mestu? Dosti dela sem imel s tem parom, še se spominjam.«

Zatrtil sem mu, da so kakor vltiti.

»Ali potrebujete kakšne nove čevlje? Lahko vam jih napravim takoj. Slaba prede zdaj naši obiti.«

Kaj je novega

KOLENDAR.

Sreda, 15. avgusta. Vnebovzetje Marije Device. Tarcizij. — Lunina sprememba: Mlaj ob 14.49 (po Herschlu se napoveduje spremenljivo vreme). — Solnce vzide ob 5.05 in zaide ob 7.04.

Četrtek, 16. avgusta. Rok, Joahim, Hiacint, Triintriideset mučenikov.

ZGODOVINSKI DNEVI.

15. avgusta: 1768. se je rodil pisatelj Krištof Schmid. — 1478. so Turki zapustili Koroško. S seboj so vzeli 10.000 ujetnikov. — 1771. se je rodil angleški pisatelj Walter Scott. — 1799. je umrl italijanski pisatelj G. Parini. — 1824. je umrl satirik K. A. Kortum. — 1845. se je rodil angleški slikar V. Crane. — 1893. je umrl slovenski pesnik in pisatelj Franc Gerštin. — 925. je bil kronan prvi hrvatski kralj Tomislav.

16. avgusta: 1795. se je rodil komponist H. Marschner. — 1832. se je rodil filozof W. Wundt. — 1899. je umrl kemik R. V. Bunsen. — 1717. je princ Evžen premagal pri Belgradu Turke. — 1921. je umrl Peter Veliki, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev, Osvoboditelj.

★ Težka izguba ugledne belgrajske družine. V nedeljo je umrl v Ljubljani šestletni Mile Sokič, sin g. Milojke Sokiča, solastnika in ravnatelja belgrajskega dnevnika »Pravda«. Mali Mijo se je mudil v Mojstrani na počitnicah, kjer je zbolel, nakar so ga prepeljali v neki sanatorij v Ljubljano. Dečku je bil do zadnjega na strani njegov skrbni oče. Truplo malega Mija so prepeljali v ponedeljek zvečer v Belgrad. Užaloščen in hudo potrli družini naše najiskrenejše sožalje!

★ Ostavka na državno službo. Ministrstvo prosvete je odobrilo ostavko na službo Mariji Ševnik, učiteljici v Štekljencu.

★ Proslava 25 letnice mature. Maturanti nje ženskega učiteljskega v Ljubljani, ki so maturirale leta 1903, vabim v svrhu proslave 25 letnice mature na skupni prijateljski sestanek, ki se bo vršil 20. avgusta v kavarni Zvezda ob 14.

★ Usposobljenostne preizkušnje za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani 5. novembra ob 8 zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za priпуск k usposobljenostni preizkušnji naj se predložijo po službeni poti pravočasno pristojnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Državna izpraševalna komisija za osnovne in njim sorodne šole v Ljubljani.

★ Javni shod SLS, ki bi se imel vršiti dne 19. avgusta v Laškem, je preložen na mesec september. — Dr. Godnič, predsednik okr. organizacije SLS za laško-trboveljski okraj.

★ Naredba o izplačilu razlike državnim uradnikom. Uradni list št. 76 od 13. avgusta vsebuje naredbo, s katero se je uredila poraba kredita 10.000.000 Din za izplačilo neravnane razlike v prejemkih državnim uradnikom, zvanim uradniki in služiteljem. Omenjena odločba ministrskega sveta predvideva precej

Koroški in primorski izseljenci!

2. septembra 1928

prihitite vsi k sv. Jožefu nad Celjem!

Ta dan bomo posvetili molitvi za naš narod in naše trpeče brate. Udeleženci bodo imeli 50 % popusta na vseh železnicah.

Slovenska straža v Ljubljani Poljanski nasip 10.

podrobno, kako naj se nadaljuje izplačevanje razlike posameznim skupinam še aktivnih državnih uradnikov in ostalih uslužbencev ter kako imajo postopati upokojenci in rodbine umrlih državnih uradnikov. Na prednjo naredbo se opozarjajo zlasti upokojenci in rodbine umrlih državnih uradnikov, ker morajo slednji najkasneje do 1. septembra 1928 predložiti svoje prijave pristojnim izplačilnim blagajnam. Obrazec prijave in kako naj se izpolni posamezni razpredelki prijave, se razvidi iz goriimenovanega uradnega lista.

★ R. Badjura: Zasavje. Letovišča, kopališča, prirodne, zgodovinske in druge znamenitosti, izleti po gorah in dolinah. Izdala in založila Zveza za tujski promet v Sloveniji. Ljubljana, 1928. — Badjura je naš edini pisatelj praktičnih vodnikov in leto za leto narasča število njegovih del, ki jih je človek vesel, ker so dobra in pregledna. V priročnem nam popisuje pokrajine in kraje ob progah Ljubljana — Zidani most — Zagreb ter Zidani most — Celje, torej ozemlje, ki ga skoro najmanj obiskujemo, čeprav je lepo in vsebuje nebroj znamenitosti, ki si jih je gotovo vredno ogledati. Želimo, da bi ravno ta vodnik vzbudil zanje čim več zanimanja, a vsakemu, ki si želi ogledati te kraje in ga zanese pot tja, knjižico toplo priporočamo. Ob tej priliki še eno: Večino slovenskih pokrajin je Badjura že obdelal in prosimo ga, da obdela čim prej tudi one, ki jih še ni (n. pr. Prekmurje), oziroma dopolni one, ki jih je le bolj površno (Dolenjsko in Notranjsko), nato naj pa vse to zbere in uredi ter čim prej izda enoten, podroben, slovensko pisan vodnik po vsej Sloveniji, v dodatku pa v kratkih obrisih še vodnika po zasedenem ozemlju. S svojimi dosedanjimi deli je dokazal, da on to delo zmore. Vsi mu bomo za to od srca hvaležni, ker ga nujno potrebujemo.

★ Telefonske pozivnice za Češkoslovaško, Nemško in Madžarsko. Minister za pošto in brzojav je s odlokom št. 26.019 z dne 4. julija 1928 odobril, da se v mednarodnem telefonskem prometu s Češkoslovaško, Nemško in Madžarsko proti doplačilu posebne pristojbine (surtaxe) lahko sprejemajo in odpravljajo pozivnice, ki jih dostavljajo posebni dostavljalci izven območja krajevnega brezplačnega dostavnega okoliša. Češkoslovaška in Nemška sta določili kot posebno pristojbino 1 zl. frank, Madžarska pa 1.50 zl. franka. Posebna pristojbina za dostavo takih pozivnic izven okoliša za brezplačno dostavljanje brzojav je

enaka pristojbini, ki se zahteva za ekspres v mednarodni brzojavni službi kakor določa to mednarodni urad v Bernu. To pristojbino plača vselej tisti, ki kliče.

★ Surovost zagrebške »nacionalne« mladine. Kdor je kdaj prišel v Zagreb, je gotovo na ulicah opazil sivolasega kolporterja, ruskega begunca Ivančikova. In na tega starega reveža je zagrebška »zlata mladež« (ki jo poznamo tudi pri nas iz obiskov Pribičevića v Sloveniji) šturvala. Mož preživlja peteročlansko rodbino s prodajo raznih časopisov, med drugimi tudi belgrajskih. Ker pa je zagrebška mladina sklenila, da ne sme noben časopis, tiskan v cirilici, na Hrvatsko, je tega reveža surovo pretepla, da so ga morali prepeljati v bolnico. Zanimivo pa je obratno, da v Belgradu ni prišlo do nobenih represalij proti prodajalcem hrvatskih časopisov, ki se v velikih množinah prodajajo v Belgradu.

★ Iz Uršnih sel. Po dolgem trudu in pričakovanju smo le dosegli, da je prišel v naš kraj duhovnik. Zahvaljujemo se za to v prvi vrsti prevz. knezoškofu, ravno tako pa tudi mil. g. proštu v Novem mestu in g. župniku Erzaruju v Toplicah, ki sta oba podpirala naše stremljenje. Vsem se najlepše zahvaljujemo. — Vaščani Uršnih sel.

★ Obsmrtno podporno društvo poštnih nameščenec »Dobrota« obvešča svoje člane, da je v 2. četrtletju pristopilo 103 rednih pa 31 izrednih članov, skupaj 134 članov. Istopili so v tem času 3 člani. 2 od teh sta umrla, eden pa je bil izločen po društvenih pravilih. Dne 31. junija 1928 je šlo društvo 2302 rednih in 321 izrednih članov, skupaj 2623. Umrla sta Iv. Sdolšek v Mariboru in Andrej Drevenšek v Ptuj. Nju preostali so skupini B izplačalo po 5000 Din podpore. S 1. julijem t. l. je društvo ustavilo sprejemanje nad 45 let starih članov v skupino B. V to skupino se je vpisalo čez 1150 članov. Obsmrtna podpora iz te skupine znaša že sedaj 5750 dinarjev, skupaj s podporo skupine A pa 10.750 Din. Število članov v skupini B bo naraslo najmanj na 1500. In tedaj bo znašala skupna podpora iz obeh skupin 12.500 Din. Prvo podporo iz skupine A in B v znesku 10.500 Din je društvo izplačalo dne 5. julija t. l. poštnemu služitelju D. Ocepku v Mariboru po smrti njegove žene Elizabete, ki je bila članica »Dobrote« od 1. julija 1925. Člani skupine B dobe društvene izkaznice prihodnji mesec.

★ Specialna kmetijska šola v St. Jurju pri Celju javlja, da se začne novi 12 mesečni tečaj v šolskem letu 1928-29 v početku oktobra. Po odredbi oblastnega odbora se sprejme v internat kot prejšnja leta 30—33 gojencev, deloma na prostu, deloma na plačujoča mesta. Gojenci na prostih mestih imajo celotno mesečno oskrbino brezplačno, plačujoči pa plačujejo za njo Din 150 mesečno. Prosilci za plačujoča in prosta mesta morajo biti kmetjski sinovi, za katere se predvideva, da postanejo kmetje-gospodari, ker je namen zavoda vzgajati tudi prosilci iz drugih stanov, ako imajo posebno veselje do kmetijskega, plačevati pa morajo, ker je oskrbovalnina izredno nizka, dvojno oskrbovalnino. Na prostu mesta se sprejmejo le prosilci iz mariborske oblasti, na plačujoča pa iz obeh oblasti. Prosilci morajo biti vsaj 16 let stari, telesno zdravi in so dovršili vsaj 4 razrede ljudske šole. Prošnje tako za prosta kot za plačujoča mesta je vložiti direktno na ravnateljstvo šole in sicer do 1. septembra t. l. Prošnje je priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, navrstveno spričevalo občine, izjavo starišev oz. varuha, da ostane prosilec po študiju doma in da bodo, ako je plačujoč redno poravnali oskrbovalnino ter premoženjski izkaz oz. potrdilo občine ali davčnega urada o obsegu zemljišča, gospodarskega stanja starišev in višino zemljiškega in obrtnega davka, radi lažje ocenitve glede prostega mesta. Zdravniško spričevalo lahko odpade, ker preišče zavodni zdravnik vstopivše, vendar je v interesu prosilca, ako je slaboten ter ni povsem zdrav, da se da preiskati, da nima nepotrebnih izdatkov. Natančnejša pojasnila da ravnateljstvo.

★ Neuspel vlom zagrebških vlomilcev. V noči na soboto so neznani vlomilci vdrl v poslovne prostore prevoznikškega podjetja Caro in Jelinek v Ilici 31 v Zagrebu in razrezali dve jekleni blagajni »Wertheim«, našli pa niso notri nič počenega groša. Nato so s silo odprli vse predale, toda nikjer nikakega duha o denarju. Od jeze so razmetali vse spise po pisarni, nato pa odšli in pustili v pisarni še celo svoje vlomilsko orodje. Vlomilci so bili pri delu zelo spretni, niso pustili za seboj niti enega sledu prstov, po katerem bi jih policija mogla izslediti. Kljub temu upa zagrebška policija, da bo nevarno vlomilsko tolo kmalu prišla.

★ Dva Slovence utonila na Hrvatskem. V ponedeljek je utonil v kopališču Goli bar na Dravi pri Osijeku orožniški narednik Andrej Jelovšek iz Guštanja. Sedel je s hrblom obrnjen proti reki na bregu ter je naenkrat padel v vodo. Vsi so mislili, da se Jelovšek šali in šele, ko se ni pojavil, so spoznali, da gre za nesrečo. Trupla dosedaj še niso našli. — V Varaždinu je mestni gozdar Aleksa Cmrečki našel na obali Drave utopljenca, ki je že kakih deset dni ležal na bregu, zakopan v mivko do pasu. Utopljenca je naplavila Drava za časa deževja. Utopljenec je moral biti Slovenec. Na perilu ima monogram M. J. ter je star kakih 30—32 let. Pokopali so ga na varaždinskem pokopališču.

★ Železniške nesreče. V Sisku je v ponedeljek popolnoma razvršal zavirač Gjuro Kulžič vagona na tamkajšnjem tovornem kolodvoru. Pri tem je prišel med odbijake dveh vagonov, ki sta ga zgnečila in mu odrezala levo nogo tako, da je bil nesrečni železničar takoj mrtev. Nesreča se je pripetila najbrž zaradi Knežičeve lastne neopreznosti, vendar pa je bila uvedena preiskava. — Na kolodvoru v Varaždinu se je v nedeljo zjutraj pripetila huda nesreča. Ključavničar Andrija Gutman je hotel prekoračiti tir, pri tem pa ga je zgrabila lokomotiva in ga pahnila proč. Gutman je dobil zelo težke poškodbe, da je le malo upanja, da ga bodo rešili.

★ Sodniku ukradel suknjo. Pred dnevi je prišel v prostore okrajnega sodišča v Ogulinu

M. Elizabeta.

Šmarnogorski dan

Tvoj dan je vstal, nebeška Mati, svečani šmarnogorski dan! Pozna gorenjska ga ravan, pozna naše ga gore in naše ga pozna srce.

Glej, vsa ljubezen danes roma v tvoj mihi dom na Šmarni gori med hrasti, jelkami in bori.

Stoletij sedem že kraljuje v svetišču gorskem, Mati blaga, domove pod seboj varuješ, pošiljaš blagoslov do praga.

Stoletij sedem gledaš cvetje, ki ljubko z gore te pozdravlja, poslušaj srebropeno Savo, ki ave svoj ves dan ponavlja.

Stoletij sedem prošnja tvoja za našo srečo v raj se dviga, stoletij sedem srce tvoje dobrot je samih zlata knjiga.

Martija, šmarnogorska Mati, ljubezen, glej, ki roma k tebi v tvoj svetotih dom na gori, da tam med jelkami in bori izprosi blagoslova sebi.

Ljubezen naša te pozdravlja, zvestobo večno ti obnavlja, in s posvečenimi zvonovi v molitev se iskreno zlija, »Ostani, šmarnogorska Mati, Tolažba naša ljubezniva!«

neki tujec in ko je videl, da v sobi ni nikogar, je ukradel sodniku suknjo. Ko se je sodnik vrnil in opazil tatvino, je obvestil o tem orožniku, ki so kmalu nato tatu prišli v kolodvorskem bufetu. Tat je izjavil, da se piše Danilo Rikard in da je doma iz Zagreba.

★ Smrtna nesreča v suški luk. Pri delu v suškiški luk se je tje dni pripetila huda nesreča. 18 letni delavec Kamenar s Trsata je nakladal deske. Pri tem se je usula nanj velika kopa desk in ga podsula. Kamenar je bil takoj mrtev.

★ Morilec obsojen na dosmrtno ječo. V Petrinji je bil te dni obsojen na dosmrtno ječo neki Matija Maljkovič, obtožen dveh roparskih umorov. Maljkovič je leta 1923, ko so se pričeli ljudje iz tamkajšnjih krajev zaradi neznosnih razmer izseljevati v Ameriko, razglasil, da more spraviti on v Ameriko izseljence brez potnih listov. Za to je zvedel tudi kmet Janko Stojič, ki je prišel k Maljkoviču in ga prosil, naj ga spravi v Ameriko. Maljkovič je vodil Stojiča skozi zaraščen gozd, kjer ga je iz zasede napadel s sekuro, ga umoril in oropal 7000 Din, ki jih je Stojič imel s seboj. Na isti način je leta 1926 umoril kmeta Adama Borkoviča iz Javornja in ga oropal 12.000 Din. Obe žrtvi je zakopal skoro na istem mestu. Za oba zločina je vedela tudi Maljkovičeva žena. Ko je zvedela, da so ji aretirali moža, se je obesila. Zanimivo je, da je imel Maljkovič v Ameriki nekega sokrivca, ki je v imenu Stojiča in Borkoviča pisal družinam obeh žrtev, da sta srečno dospela v Ameriko. Maljkovič je hotel tako zabrisati za seboj vsako sled. Sedaj je bil Maljkovič obsojen na dosmrtno ječo.

★ Stenicol, najboljšo sredstvo proti steniciam dobite samo v drogeriji A. Kanc sinova, Zidovska ulica.

Tea Import

družba z o. z.

se je preselila na Miklošičevo c. 13.

★ Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želo-dec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro učinkuje »Franz-Josef« voda pri trpečem človeštvu ob mrzličnih nalezljivih boleznih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 9823

★ Šestdnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjavi na dr. Krekovi mešč. gospodinjski šoli v Zg. Šiški se prične 20. avgusta. Teoretična predavanja se bodo združevala s praktičnimi deli. Ob koncu tečaja 25. in 26. avgusta bodo izdelki razstavljeni. Plača se za ves tečaj in sicer takoj pri vstopu 200 Din. Notranje gojenke plačajo za hrano in stanovanje še posebej 250 Din. 7511

»Prosim! Rabim čevlje... Vsake vrste jih rabim.«

»Napravi bom novo kopito. Vaša aoga mora biti zdaj malo močnejša.«

Zarisa je nežno in počasi s tresočo roko črto okoli stopala in okoli pete. Samo enkrat je pogledal kvišku:

»Ali sem vam že povedal, da je moj brat umrl?«

Mučno je bilo gledati starega moža, tako slaboten je bil. Vesel sem bil, ko sem mogel oditi.

Mislil sem že, da čevljev sploh ne bo, ko jih je nekega večera vendar prinesel. Razvezal sem zavoj in postavil vse štiri pare v eno vrsto. Pomeril sem drugega za drugim. Kako bi mogel dvomiti! Kar se tiče mere, fazone, izdelave in kakovosti usnja, bili so ti čevlji najboljši, ki mi jih je kdaj napravil. V enem izmed njih sem našel njegov račun. Cena je bila ista kot navadno, toda zdrnil sem se. Nikdar prej mi ni poslal računa pred pričetkom novega četrtletja. Tekel sem po stopnicah in napisal ček, ki sem ga takoj lastno-ročno oddal na pošto.

Teden dni kasneje me slučajen opravek zanese v ono ozko stransko ulico. Hočem ravno vstopiti v čevljarnico in povedati staremu Gesslerju, kako mi ugajajo in kako se mi prilagajajo novi čevlji. Ali kaj vidim?! Kjer je bila njegova delavnica, njegovega imena ni več. Še pa so v izlozbi elegantni pumps, lakasti s konico iz blaga in rujavi škornji s sajastim bleskom.

Vstopim vznemirjen. Oba lokala sta zopet spojena v enega samega in za novim pultom stoji mlad mož z angleškim obrazom.

»Ali je gospod Gessler tu?«

Začuden me pogleda in pravi:

»Ne, gospod. A tudi mi vam nudimo naj-

finejše blago. Prevzeli smo čevljarico. Jaka, pokaži gospodu najnovejši model! Gotovo ste videli našo firmo na vratih poleg. Mi že dolgo delamo za najuglednejše rodbine, za lorda...«

»Da, da, vse prav, a gospod Gessler?«

»O! Gospod Gessler je mrtev.«

»Mrtev! Kako to! Saj sem prejel te čev-

lje od njega prejšnjo sredo.«

»Bog mu daj večni mir! Strašna smrt! Stari revež je od lakote umrl.«

»Sestrada! Je sam, tako, da je onemogel, je rekel zdravnik. Glejte, kako je on hotel delati! Hotel je za vsako ceno obdržati lokal. In ni pustil nikogar, da bi se dotaknil čevljev, razen njega. Kadar je imel delo, se je z enim parom ukvarjal cel teden. Ljudje pa ne marajo čakati. Izgubil je vsakogar. In poslej — je sedel brez dela. Dasi moram reči, da nihče v Londonu ni znal napraviti lepšega čevlja. Nikdar ni dal oglasa v časopis. Kupil je najdražje usnje in delal je vse sam. Ni čuda, da je moral propasti. To je naravna posledica njegovih zastarelih idej.«

»Toda, da je od lakote umrl?«

»To ne bo dobesedno res, dasi ljudje tako pravijo. Jaz sam sem videl, kako je sedel sključen nad svojimi čevlji podnevi in ponoči, do zadnjega. Vidite, jaz sem ga večkrat opazoval. Nikdar si ni dal miru! Nikdar si ni vzel časa, da bi jedel. Nikdar ni imel beliča v hiši. Vse je šlo za najemnino in za usnje. Od česa je sploh živel? Kako je mogel živeti tako dolgo, tega ne razumem. Toda delal je dobro čevlje.«

»Da«, sem ponovil, »delal je dobre čevlje.«

Obrnil sem se vstran in sem hitro odšel, ker nisem hotel, da bi ta mladenič vedel, da se mi je zasolžilo oko.

iz angleščine prevedel K.

★ Iz železniške službe. Premešeni so: uradniki II. kategorije 3. skupine: Komac Drago iz postaje Borovnica v Zalog; Član Josip iz postaje Maribor gl. k. h. kontrolni dohodkov generalne direktije, eksponiran v Mariboru; Vranjek Ivan iz postaje Celje k. prometno-komercialnemu oddelku direktije, eksponiran v Celju; — uradniki II. kategorije 4. skupine: Zaslavski Stanislav iz postaje Trbovlje v Maribor gl. k.; Amaleiti Avgust iz postaje Tezno v Maribor gl. k.; Zurlini Makso iz postaje Kotoriba v Ljubljano gor. kol.; Toporiš Ivan iz postaje Zalog v Kranj; Galović Janko iz postaje Hrastnik v Škofjo Loko; Debevc Leopold iz postaje Sevnica v Hrastnik; Jeretin Rudolf iz postaje Maribor gl. k. v Maribor kor. k.; Parma Bruno iz postaje Ljubljana gor. kol. v Maribor gl. k.; Brumen Albert iz postaje Trbovlje v Bistrico — Bohinjsko jezero; Jeglič Janko iz postaje Zagorje v Bistrico — Bohinjsko jezero; Pšenčnik Anton iz postaje Maribor kor. k. v Maribor gl. k.; Piano Josip iz postaje Celje v Store; — uradniki II. kategorije 5. skupine: Perkavec Albin iz postaje Ljubljana gor. k. v Zalog; Tomšič Josip iz postaje Novo mesto v Pragersko; Pintar Alojzij iz postaje Škofja Loka v Sevnico; — uradniki III. kategorije 2. skupine: Smuk Ivan iz postaje Zidani most v Rakek; Hren Josip iz postaje Maribor gl. k. v Tezno; — uradniki III. kategorije 3. skupine: Drogenik Fran iz Kurilnice I. Ljubljana gl. k. v Kurilnice II. Ljubljana gor. kol.; Grandošek Anton od prog. sekc. Ptuj k. prog. sekc. Celje; Cimperman Jakob od signalne sekcije Ljubljana k. prog. sekc. Ljubljana glavna proga; Miki Franja od obsega oddelka direktije k. kontrolni dohodkov generalne direktije, eksponiran v Mariboru; Rantasa Alojzij iz postaje Borovnica v Planino; Kosmač Anton od gradbenega oddelka direktije k. prog. sekc. Maribor kor. proga; Malkar Albin od prog. sekc. Maribor glavna proga k. prog. sekc. Ljubljana gl. proga; Škapin Drago od prog. sekc. Celje k. prog. sekc. Maribor gl. proga; Kuhar Miha iz postaje Pragersko v Kotoriba; Sirotič Janko iz postaje Murska Sobota k. kontrolni dohodkov generalne direktije, eksponiran v Zagrebu; Tavčer Josip iz postaje Sv. Lovrenc na Dravskem polju o. Škofjo Loko; Justin Anton iz postaje Trebnje na Dol. v Sotesko; Kozjek Franc iz postaje Soteska v Trebnje na Dol.; Lovrič Anton iz postaje Ozal v Crnomelj; Globočnik Lovro od prog. sekc. Maribor kor. proga k. prog. sekc. Ptuj; — uradniki III. kategorije 4. skupine: Klopčar izidor od prometnega oddelka generalne direktije v Medvode; Adlešič Teodor iz postaje Podnart—Kropa v St. III.; Kulčar Ivan iz postaje Laško v Pesnico; Martinič Leopold iz postaje Ljubljana dol. dol. k. v postajo Sava.

Dr. OPEKOVA nova knjiga

„STUDENCI ŽIVE VODE“, 24 govorov o svetlih zakamenjih, je pravkar izšla in se dobi v prodajalni KTD., H. Ničmanovi za 32 Din, po pošti 2 Din več.

Ljubljana

NOCNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imajo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Kočvar v Šiški. — Jutri nočno: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

● Stanovanjski urad mestnega magistrata v Ljubljani sporoča sledeče: Ker se hišni posestniki niso odzvali prošnji stanovanjskega urada in niso sporočili, katera stanovanja že niso oddana ali stoje prazna, prosimo sedaj najemnike stanovanj, da nam naznanijo naslove stanovanj, za katere vedo, da so še prazna ali neoddana, da bo potem stanovanjski urad posredoval, da dobe najemniki stanovanj po primernih cenah, oziroma da zvedo naslove praznih ali še ne oddanih stanovanj.

● Gospodinje, ki žele dobiti na stanovanje solidne srednješolce ali akademike, naj se zgledajo v ta namen v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5, v lokalni družba »Borba«. Čas vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne.

● Umrli so v Ljubljani v času od 11. do 14. t. m.: Jožef Kunter, hiralec, 87 let, Vidovdanska cesta 9; Franc Pintar, praktikant kmetijstva, 29 let, Stara Loka. — V bolniš-

nici so umrli: Rudolf Polanc, vrvar, 33 let, Tržič 124; Leopold Segar, jermenar, 48 let, Poljanska cesta 1; Marjeta Pibernik, žena vpokojenega železničarja, 82 let, Kolodvorska ulica 18; Ivan Terček, tesarski mojster, 40 let, Brezovica 55; Marija Klinar, delavčeva žena, 70 let, Sava-Jesenice 103; Anton Setiner, višji policijski stražnik v pok., 40 let, Sela 51; Jožica Čepak, uradnikova hči, 5 let, Celovška cesta 42.

● Smrtna nesreča pri delu. V ponedeljek pozno zvečer se je pripetila na Aleksandrovi cesti huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. 25letni delavec Vinko Močnik iz vasi Rake pri Krškem je splezal na električni drog na stavbi pošne hranilnice, da bi pritril električno žarnico za razsvetljavo delavcem pri betonu. Pri tem se je dotaknil električne žice. Tok je delavca omamila in ga vrnil na tla. Močnik je strmoglavil najprej tri in pol metra globoko na tram in od tu še tri in pol metra globoko v jamo ter se takoj ubil. Vsa nesreča se je pripetila v pričo več delavcev in podjetnika ing. Tavčarja samega. Na pomoč so prihiteli člani rešilne postaje in mestni fizik dr. Rus, ki so skušali obuditi Moznika z umetnim dihanjem k življenju, toda brezuspešno. Na odredbo dr. Rusa so ponesrečenega Moznika prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

● Popravek. Včeraj smo objavili nekoliko netočno poročilo o incidentu, ki se je zgodil g. Dragu Oražmu, sinu g. Jos. Oražma, župana v Mostah. Ni res, da se je g. Drago po daljšem prepiru s svojimi stariši zabodel z velikim nožem v prsa in se smrtnonevarno ranil. On se sploh ni prepiral s svojimi stariši, nasprotno, bil je tisti dan proti svoji navadi z njimi jako ljubezniv. Tudi se ni ranil smrtnonevarno, pač pa njegovo stanje po izjavi zdravnika ni niti malo opasno.

● Aretirani spremljevalci cirkusa. Menda je to z vsakim cirkusom nujno združeno, da potuje z njim večja ali manjša skupina potepuhov, ki se jih cirkuško vodstvo nikakor ne more odkrižati. S cirkusom Kludskym je prišlo v Ljubljano iz Zagreba dober ducaj raznih sumljivih moških, ki drugače nimajo s cirkusom nobene zveze. Ti so v Tivoliju prežali na postranski zaslužek, morda so kaj tudi sunili, ponoči pa so spali kar ob poti iz Ljubljane v Šiško pod Bellevuem. Ljudje so se seveda zbalili teh sestradancev in boječ se, da ne bi kdo izmed njih koga ponoči kje v samotni napadel in oropal, so se pritožili policiji. Zato je v noči na nedeljo priredila policija v Tivoliju racijo in aretirala kakih 12 takih sumljivih elementov, med katerimi jih je več že zaradi tatvine kaznovanih. Vseh dvanaest je policija že v nedeljo izgnala na Hrvaško v njih pristojne občine.

● Tatvina kolesa. Mesarski mojster Ivan Keber se je v soboto dopoldne bril pri brivcu Novaku v Vodmatu, pred brivnico pa je pustil kolo. Priliko je uporabil neznan umzovnik in se odpeljal s Kebrovim kolesom. Kolo je vredno 1300 Din.

● Karambol. V Spodnji Šiški na Aljaževi cesti sta pred dnevi trčila trgovca Adalbert I. in 9 letni Ljubomir Zlatinar. Zlatinar je padel ter se poškodoval na prsni in levi strani telesa, poleg tega pa se mu je pokvarilo še kolo. Ker je pričel deček bolehati za bolečinami v prsnem košu, je vložil njegov oče proti trgovcu ovadbo in bo sedaj sodišče odločilo, kdo je kriv karambola.

● Podjeten tatič. Pred meseci je tvrdka Bohinc na Dunajski cesti odpustila iz službe 19letnega mehaniškega pomočnika Martina Rovtarja z Ježice. Toda Rovtar, ki je bil na mah brez službe, se ni dal kar tako ugnati. Bil je brez zaslužka in si je zato preskrbel

gelji Marijo, dva jo pa od zgoraj pozdravljata. Zgoraj jo pa pričakuje presv. Trojica. Ob robu trona so pa angelji, ki svetijo, godejo na gosli, trobente in drugo glasbeno orodje. Zraven je pa še vse polno drugih angeljskih glav. Popisati se to delo ne da, le dobra slika bi to primerno predočevala. Dasi stoji Muljavska cerkev na ravlini in je precej vlažna, vendar se je oltar čez 200 let dobro ohranil. Začetkom tega stoletja je pa začel oltar razpadati. Centralna komisija za ohranjanje starih umetnin na Dunaju se je začela zanimati za ta oltar. In leta 1914. je bilo že vse dogovorjeno kako se bode oltar ohranil. Toda vojska je vse Dtrene zmečala. Oltar se ni popravil. Ker je bila pa nevarnost, da bode ta stara umetnina popolnoma razpadla, so se lotili Muljavci z vso vnmemo popravne. Nabrali so precej podpor v soseski, pisali rojakom v Ameriko, obrnili so se na oblastni odbor ljubljanski. Dobili so toliko prispevkov, da se je zamoglo z delom začeti. Znani in zelo večji kipar g. Miloš Hohnjec iz Celja je prevzel obnovo in popravo oltarja. Že od meseca junija delajo trije pomočniki in delali bodo morebiti še cel mesec september. Kakor dosedaj kaže, bode obnovljen oltar res prava krasota. Kdor hodi mimo te cerkve, naj ne zamudi pogledati tudi v cerkev, da bode videl kako znajo dandanes skoraj razpadel les s šelakom ohraniti, kako eden pomočnikov spretno zlati itd. Muljava je pa tudi znamenita kot rojstni kraj Jurčičev. Kdor bode šel skozi Mulajo, se bode spominjal desetega brata, Krjavlja in drugih oseb iz te Jurčičeve povesti. Tudi zgodovinsko je Muljava znamenita. Cerkev je bila nekdanj imenitna božja pot. Ob shodih so pridigovali raz lece v lopi, toliko je bilo ljudi, dasi cerkev ni ravno majhna, saj je 24 metrov dolga in 8 metrov

Muljavska cerkev - umetnina

Muljava je podružnica v župniji St. Vid pri Stični. Od kolodvora Stična je cerkev oddaljena 4 km in stoji blizu deželne ceste, ki pelje iz Stične na Žužemberk, oziroma Krko.

Cerkev Marijinega Vnebovzetja na Muljavi ima dve veliki umetnini. Prva je baročni oltar, druga so starinske »freske« slika na stenah in na svodu svetišča. Oltar je izdelal leta 1674. Jernej Plumbenberger, Ljubljancan. Zlatica in slikala sta pa oltar Višnjegorčar: Jakob Menhart in Anton Zermavč. Narediti pa je dal oltar stiški opat Maksimilijan Motto. Oltar je čudovito bujno rezljan. Glede na bogate rezbarije in številni kipov ga pač noben oltar v deželi ne prekosi. Vsak kip, vsak okrasek ima svoje primerno mesto. Glavni del nastavka je velik polukrožno završen tron, ostalo se podreduje temu kot okvir. Poleg trona sta dva stebra vsa pokrita z bujnimi okraski, rastočimi iz angeljskih poluživotov. Na krilih sta v plitkih dolbinah kipa: sv. Ane na evangelijski strani in sv. Elizabete na listni strani. Sv. Ana vodi malo Marijo, sv. Elizabeta pa malega Janeza Krstnika. Ostali nastavek je ves pokrit z okraski, zidci, ki so vsi rezljani. Povsod gledajo iz okraskov angeljske glave, katerih je osemnajst in poleg teh še deset celih angeljev.

Notranjščina trona ima nekatere rezljane kulise. V tronu je spodaj 12 apostolov, ki stoječ gledajo proti nebu za Marijo. Vsak ima drugačen izraz in kretanje. Šest apostolov je iz celega, nekateri so samo glave in eden samo pol života. Ako bi bili vsi celi, bi ne imeli prostora; videti so pač od spodaj kakor da bi bili vsi celi. Sredi trona nesejo trije an-

Lepa Hercegovinka

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

postranski dohodek. Na Ježici si je uredil malo mehanično delavnico, po potrebi materijal pa je hodil v Bohinjevo skladišče, seveda ponoči in z vitrihom skozi zadnja vrata. Tako je tekom več tednov nakradel mnogo materijala, vrednega lepe tisočake. Ljudje na Ježici celo pripovedujejo, da si je ob lepih večerih »izposodil« iz Bohinjeve garaže avtomobil in potem prevažal ponoči svoje posavske znanke in znanke po vsem Posavju,

zjutraj ob treh pa je avtomobil vrnil v garažo. Nihče ni nič vedel dolgo o tem. Končno pa so ga ob taki priliki le zasledili in podjetni Rovtar je moral v luknjo.

● Usmiljena samaritana. Dogodilo se je, da je krepki Francelj na Viču zbolel in njegova prijateljica Jožef B. in Ciril N. sta sklenila, da ga obiščeta. Ko sta sedela pri vzglavju bolniške postelje in se je Jože skoro tajal od žalosti nad bolnim Franceljem, je Ciril s

široka. Leta 1475. so Turki pod vodstvom paša Ahmeta nenadoma napadli kristjane, ki so bili pri cerkvi zbrani. Nad 4000 ljudi so takrat deloma poklali, deloma pa odpeljali v sužnost. Na ta dogodek je osnoval pokojni Jurčič svojo krasno povest: Jurij Kozjak.

V muljavsko sosesko spadajo vasi: Muljava, Velike in Male Kompolje, Bojanji vrh in Polje, kjer je tudi šola — enorazrednica. Cerkevno prošenje je o Velikem Šmariju in o Malem Šmariju. Letos bode na Velikega Šmarja praznik na Muljavi dvojno opravilo, ob 6 zjutraj in ob 10 dopoldne.

A. O.:

V Kamnik!

S prijateljem Lojzetom sva na počitniški turneji po slovenski zemlji obiskala tudi Kamnik, posebno zato, da se v Bistrici pošteno rešiva popotnega prahu in potu, ki se ga v letošnji vročini ne manjka nobenemu turistu.

Javno kamniško kopališče je v oskrbi usmiljenih bratov, ki imajo v Mekinjah svoj dom. Starega Curhausa ni več, prezidan je v veličastno, dvonadstropno poslopje, ki ima kdaj postati bolnica usmiljenih bratov, pa še ni delodano. Nedostaja sredstev. Čuje se, da so svoj čas oblasti ugovarjale adaptaciji Zdraviliškega doma za bolnico, češ da je preveč v zatistju — stoji pred nizkim hribočkom — na premalo vetrovno in zračnem prostoru. Lajška pamet sodi, da je to pač iz trite izvit razlog, sposoben, da je učinkoval l. 1925. ob znanem režimu, danes pa bi tako nestvarno in malenkostno stališče smelo biti premagano. Vse bolnice v Sloveniji so prenapolnjene, v letoviskem Kamniku pa že nad dve leti stoji nedodelana krasna in obširna dvonadstropna palača, ki bi se z nekoliko do-

bre volje, morda tudi s podporo oblastnega odbora, brez večjih stroškov mogla izročiti javnemu namenu. Tujci, ki prihajajo v Kamnik — posebno Hrvatov je letos veliko — se čudijo, kako je mogoče, da se to ne zgodi. In vendar so njeni lastniki usmiljeni bratje po vsem svetu znani redoljubni, snažni, točni, nad vse ljubeznivi strežniki bolnikom. Koliko dobrih del usmiljenja je v teh letih zamujenih, koliko bolnikov je šlo v grob zaradi nerazumljive indolence nekaterih faktorjev do tega izredno važnega vprašanja, ki se že toliko časa ne premakne z mrtve točke. In to ob znani zdravilni Bistrici!

Bistriška voda! Ni je čez njo! Skoraj belja je vsled obilne množine apnenca, ki ga vsebuje. Pomisli, ko se ta voda razgreje — in v kamniškem kopališču dobiš za male denarje kabino z gorko in mrzlo kopeljo, če ne greš v bazen, ki je tudi na razpolago — kako ugodno deluje taka voda na tvoje telo! Za zdrave in trudne kopalce in za bolnike in slabotne. Za te še posebno. Veščaki trdijo, da za kožne bolezni ni boljše kopelji; ishias, raznovrstni revmatizmi, če niso le preveč zastarali, se tej čudoviti vodi uklonijo že po par tednih; pri zasliženju prsne mrene, danes tako pogostni bolezni moških 40—50 letnikov, posebno nikotinistov, ko te v prsih in hrbtu tišči, da skoraj dihati ne moreš, pri naduhi in začetni arteriosklerozi začutiš močno polajšanje že po par kopeljih. Crede Ruperto! Vsak zdravnik ti bo rad dal potrebnega navodila, in kamniški zdravniki so znani po svoji ljubeznivosti. Kakor preroben boš zapuščal kabino po vsaki, ne samo po prvi kopelji.

Le čuditi se je, da vedo kamniški okoličani od Ljubljane in Kranja do Trojan in Moravč tako malo ceniti dragoceni zdravstveni zaklad, ki ga imajo v vodi Kamniške Bistrice. Umski ali finančni inteligentje, ki ljubijo svoje zdravje, gotovo na vsi betežniki

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

Gospodarstvo

RAZDELITEV PREBIVALSTVA V VOJVODINI PO OKLICIH.

Publikacija trgovske, industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu, prinaša tudi časne rezultate statistike poklicev po ljudskem štetju iz leta 1921, ki se nanašajo na celokupno prebivalstvo. Od 1.338.564 prebivalcev, ki jih je 81. januarja 1928 štela Vojvodina, je bilo v prvotni produkciji (kmetijstvo, ribolov, gozdarstvo) zaposlenih 941.269 ali 70,3% (po statistiki poklicev družinskih poglavarjev je bilo v prvotni produkciji zaposlenih 69,3%). Na industrijo in obrt odpade 200.744 ali 15%, na trgovino, kredit in promet 79.504 ali 5,9%, na javne službe svobodne poklice in vojsko 58.746 ali 4,4%, ter na ostale grupe 58.311 ali 4,4%. Za Slovenijo je Vojvodina, dežela v naši državi, kjer je industrija najbolj razvita. Vendar pa tudi v Vojvodini, še manj seveda kot v Sloveniji, ni mogoče govoriti o industrializaciji. Od raznih industrijskih in obrtnih grup je najmočnejše zastopana oblačilna industrija in obrt, na katero odpade 56.434 prebivalcev. Na kovinsko industrijo, na industrijo in obrt jestvin ter na gradbeno obrt pride okrog 25.000 prebivalcev na vsako. Kot je razvidno iz teh podatkov, so zastopane predvsem panoge tistih obrti, ki proizvajajo za neposredni konsum prebivalstva in, ki se vsled tega morajo nahajati v bližini konsumentov. Te obrti morajo biti zastopane v vsakem narodu, tudi kmetijskem, zato se iz njih ne more sklepati na kakšen industrijski razvoj. Kar je prave industrije v Vojvodini pa sloni na poljedelstvu, tako sladkorna kot mlinska. Kmetijstvo je torej in bo tudi še ostalo podlaga gospodarstva v Vojvodini, ker so za to dani vsi naravni pogoji.

GOSPODARSKA LITERATURA.

Privreda Vojvodine v 1927. godini: Trgovska, industrijska in obrtna zbornica v Novem Sadu je izdala pod tem imenom obširno publikacijo, ki vsebuje pregled gospodarstva v naši državi sploh ter v Vojvodini in posebej. Obenem obsega tudi pregled poslovanja zbornice same. Informativna poročila izpolnjuje zanimiv statističen material. Avgustova številka »Naših goric«, je izšla. P. Miović govori v svojem članku o dalmatinskem vinu, vinogradništvu v Sloveniji. En članek govori o težavah izvora jugoslovanskih, ki so posledice carinskih predpisov. Ta številka prinaša tudi o mariborskem oblastnega odbora izdani vinčarski red.

Glasnik direkcije za poljoprivredni kredit. Izšla je prva številka »Glasnika«, ki bo izhajal mesečno kot organ ravnanstva za kmetijski kredit. List bo skrbel za združeno propagando in pouk. Vsaka oblastna in lokalna državna zadruga mora list naročiti. Letna naročnina, tudi za združevalnice, bo 24.— Din. Obseg lista: pol tiskovne pole.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 8. avgusta 1928 (vse v milij. din.; v oklepajih razlika napram izkazu od 31. julija 1928). — Aktivna: kov. podlaga 366,3 (+ 9,0), posojila 1.631,8 (+ 37,0), saldo raznih računov 430,8 (+ 37,5). — Pasiva: bankovci v obtoku 5.442,4 (+ 129,9), državne terjatve 246,4 (+ 6,9) razne obveznosti 644,8 (+ 33,4).

KONKURZI IN LIKVIDACIJE.

Razglašen je konkurs o imovini Josipa Peršiča, trgovca v Kočevju. Prvi zbor upnikov 23. avgusta pri sodišču v Novem mestu; oglasiti do 8. septembra; ugotovitveni narok 22. septembra.

Zlinski sejem v Ljubljani 14. t. m. Včeraj se je namesto sedme vršil tasečni drugi žilinski sejem. Vendar je bila kupčija slaba kakor tudi dogon in zanimanje kupcev, katerih je bilo le malo. Dogon je znašal (v oklepajih število prodanih glav): konj 153 (6), volov 53 (16), krav 50 (20), telet 13 (10) in prašičkov za rejo 59 (40). Cene so v glavnem neizmene. Edino voli so se pocenili za 50 par pri kg. Motrali so: voli I. 8,50, II. 7,50, III. 6,50, krave debele 5—6, klobasariče 3—4, teleta 10—12 Din za kg žive teže.

Dunajski žilinski sejem 14. t. m. Dogon je znašal 3512 glav, od teh 659 iz Jugoslavije. Pri mirni kupčiji je doseglo prvovrstno blago cene

prejšnjega tedna, I. blago je notiralo malo slabše kot prejšni teden, dočim je bilo srednjevrstno blago — bikli 5 šil., slabše kvalitete pa 10 šil. cenejšje. Cene so bile: prvovrstno 1,80—1,95, I. 1,55—1,75, II. 1,20—1,50, III. 0,90—1,15, bikli I—1,35 (1,40); krave 0,80—1,35 (1,50) in mršava živina 0,60—0,85, za kg žive teže.

Semenogojstvo na razstavi Ljubljanskega velesejma od 1. do 10. septembra 1928.

Semenogojstvo je posebna panoga umnega kmetijstva, ki odbira in pripravlja od kmetijskih rastlin pasme (rase), katerim so že privzgojene tiste lastnosti, kakršne želi poljedelec pri svojih rastlinah. Pravilno obdelovanje tal omogoči potem popoln razvoj vseh teh ugodnih lastnosti. Na razstavi bo cela vrsta teh prvovrstnih pasem vzgojenih na poljskih postajah. Semenogojstva postaja v Belčinih bo razstavila pšenico, ki daje na pravilno obdelani zemlji po 38 centov najlepšega zrna na hektar. Nadalje žitarice, ki so odporne proti rji in poleganju, ki zgodno dozorevajo in dajejo odlične pridelke.

Način kako se vzgoje nove pasme (rase) a pomočjo križanja (bastardiranja) in uspehe, ki so jih dosegli z umetnim križanjem pri naših žitaricah, bo demonstriral Botanični inštitut univerze v Ljubljani. Z bastardiranjem se je med drugim celo posrečilo križanje med pšenico (mati) in ržo (očje). Potomstvo tega bastarda je pa tako različno, da imajo med brati eden od leta do leta po 5—10 zrnov v slabem klasu, drugi pa v lepo razvitem klasu po 70—80 zdravih zrnov.

Semenogojstvo se proizvaja danes le na poljskih semenogojstih postajah, vendar je vsak umen gospodar tudi sam v stanu vzgojiti potom sistematičnega odbiranja (selekcije) na svojem polju pasme (rase) s privzgojenimi lastnostmi, ki so baš na njegovi zemlji najbolj potrebne.

Izvoz bolgarske živine v Avstrijo. V zadnjem svojem poročilu opozarja bolgarsko poslaništvo gospodarske kroge v Bolgariji na možnost uvoza bolgarske živine v Avstrijo, ki je za dve tretjine svojega konsuma navezana na uvoz. Bolgarska živina bi po mnenju poslaništva našla v Avstriji dober trg in primerne cene. Prva avstrijska paroplovna družba je podvela korake za organizacijo prevažanja bolgarske živine po Donavi v nalašč zato zgrajenih ladjah in tudi po posebnih tarifih. Bolgarsko ministristvo za trgovino je naročilo trgovskim zbornicam, da to vprašanje prouče.

Uvoz svežega in predelanega mesa v Švico. Švica je izdala navodila glede uvoza mesa. Za vsako pošiljko mesa oz. mesnega izdelka mora izdati centralna veterinarska oblast države, ki izvažajo, potrdilo, da se za izdelovanje klobas za uvoz v Švico ni upotrebilo zamrznjeno meso. Uvažati se ne more več v Švico soljeno svinjsko meso in ne soljeni goveji jeziki. Skatljale s konzerviranim mesom morajo biti opremljene z nadpisom iz katerega je dobro razvidno, kaj škatlja vsebuje, datum izdelave ter znamko ali označbo proizvajalca ali pa trgovca.

Stabilizacija rumunskega leja. Rumunska vlada ter Narodna banka sta podpisali dogovor glede začasne stabilizacije leja. Tečaj je določen na 795,800 lejov za funt šterling. Ta tečaj bo tri mesečno spreminjal lahko finančni minister. Narodna banka bo lahko kupila neomejeno množino tujih deviz in izdala bankovce, ki bodo na zahtevo v teh plačljivi. Nakup deviz se faktično tudi že vrši od 1. avgusta. Začela so se tudi pogajanja z Nemčijo glede udeležbe na stabilizacijskem posojilu, od katerega naj bi Nemčija prevzela 1 milj. funtov šterlingov.

Dobave. Strojni oddelk ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave raznih gorilcev, oklopnih cev za dovod kisika, azbestnih rokavic za varilce, stekel za očala, raznih vijakov, valjarjev itd. — Drž. rudnik v Kaknju sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 60.000 kg portland-cementa, 1 emajlirane kadi; do 29. t. m. glede dobave 1 elektromotorja. — Drž. rudnik v Brezi sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave usnjatih jermen. — Drž. železarne Vreš-Majdan sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 7000 kg kristalnega sladkorja in 5000 kg sladkorja v kockah. — Gl. ravn. drž. žel. delavnica v Mariboru sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 150 ton kovaškega koksa;

do 25. t. m. pa glede dobave 1650 komadov žarnic. — 23. t. m. t. l. se bo vršila pri Kdi Dravske div. oblasti v Ljubljani ofert. lic. glede oddaje generalnega popravila vojašnice Kralja Petra I. v Mariboru. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: 21. t. m. pri Kdi mesta v Čakovcu glede dobave 200.000 kg slame; dne 22. avgusta t. l. pri Kdi vojnega okrožja v Karlovcu glede dobave 106.000 kg ovsu in pri Kdi vojnega okrožja v Varaždinu glede dobave 200.000 kg slame; 23. t. m. t. l. pri Kdi vojnega okrožja v Karlovcu glede dobave 84.000 kg slame, pri Intendanturi Kde Savske div. oblasti v Zagrebu glede dobave 498.000 kg ovsu, pri Kdi vojnega okrožja v Varaždinu glede dobave 495.000 kg sena in pri Kdi mesta v Čakovcu glede dobave 188.000 kg ovsu; 24. t. m. pri Kdi vojnega okrožja v Karlovcu glede dobave 127.000 kg sena, pri Kdi mesta v Čakovcu pa glede dobave 493.000 kg sena; 25. t. m. pri Intendanturi Kde Savske div. obl. v Zagrebu glede dobave 560.000 kg sena, pri Kdi vojnega okrožja v Varaždinu, glede dobave 155.000 kg ovsu. 27. t. m. pri Intendanturi Komande Savske div. obl. v Zagrebu glede dobave 352.000 kg slame. — Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.

Borza

Dne 14. avgusta 1928.

DENAR.

Promet je bil danes slab. Največ pa ga je bilo za Dunaj, Curih in Berlin. Privatno blago je bilo za New York. Za Trst danes ni prišlo do nobenih zaključkov. Od spremembe tečajev je omeniti padec devize Dunaj.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 13. avgusta 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 10. avg.
Amsterdam	2279,80	2285,80	2282,80	—
Berlin	1354,25	1357,25	1355,75	1355,80
Bruselj	—	791,80	—	—
Budimpešta	—	992,45	—	—
Curih	1094,10	1097,10	1095,60	1095,60
Dunaj	801,55	804,55	803,05	803,15
London	275,97	276,77	276,37	276,36
New York	56,83	57,03	56,93	56,925
Paris	—	222,45	—	222,41
Praga	168,32	169,12	168,72	168,70
Trst	—	297,76	—	297,60

Zagreb, Berlin 1855,75, Curih 1095,60, Dunaj 808,05, London 276,37, New York 56,93, Pariz 222,45, Praga 168,72, Italija 297,60.

Belgrad, Berlin 1354,25—1357,25, Budimpešta 990,95—993,95, Curih 1094,10—1097,10, Dunaj 801,55—804,55, London 275,77—275,97, New York 56,83—57,45, Pariz 221,45—223,45, Praga 168,32—169,30, Trst 296,25—298,25.

Curih, Belgrad 9,13, Berlin 123,70, Budimpešta 90,45, Dunaj 73,27, London 25,2175, New York 519,50, Pariz 20,29, Praga 15,39, Italija 27,17.

Praga, Devize: Lira 176,5, Belgrad 59,80, Pariz 132, London 163,875, New York 33,745.

Dinar: New York 175,75, Berlin 7,36, London 276,80.

ZAHVALA

Vsem, ki so našo nad vse ljubljeno hčerko, sestro in teto

Mario Rušec

spremili na njeni zadnji poti, vsem darovalcem prekrasnega cvetja, vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za iskreno sočutja se najtopleje zahvaljujemo. — Posebno pa se zahvaljujemo č. g. duhovščini, g. pevovodju in pevcem ter vsem dekletam in fantom iz Kleč.

Vsem še enkrat tisočera hvala!

Kleče, dne 14. avgusta 1928.

Zalujoča rodbina AVSEC.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Kred. zavod 170—175, Vevče 105 den., Ruše 265—285, Stavnica 56 den., Sešir 105 den.

Belgrad, Vojna odškodnina 424—425 (3200), ult. avg. 427—428 (700), ult. sept. 431,25—432,25 (1500), ult. dec. 442,50—444,50 (1700), 7% invest. posoj. 86—86,50.

Dunaj, Podon.-savsko-jadran. 82,56, Alpine 45,20, Leykam 9,40, Trbovlje 58,25, Gutmann 27,70, Mundus 10,9. — Devize: 12,467/100, Kodan 189,30, London 34,4325, Milan 37,10, New York 709,30, Pariz 27,71, Varšava 79,50. — Valute: dolarji 707, angleški funt 34,38, francoski frank 27,80, lira 37,30, češkoslovaška krona 21,015.

BLAGO.

Ljubljana, Les: Hrastovi frizi, 70% I., 30% II., 6, 7, 8 m dolžine, od 30 do 60 cm, fkg vag. nakl. postaja po 950. Zaklj. sta bila 2 vag. Tendence čvrsta.

Dež pridelki. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt.) Pšenica baš. nova 79—80 kg, 2%, 290—295, pšenica za avgust 297,50—300 za september 302,50—307,50, moka stara 0 g, bl. fko Ljubljana, plač. po prejemu 520—525, moka nova 455—465, koruza 850—852,50, oves, nov, za avg. 265—270, ječmen baški 70—71 kg, nov, rešetan, fko Ljubljana, plač. po prejemu po 325—327,50. Tendence nespremenjena.

Novi Sad, Pšenica bč. 240—245, gor. bač. 242—245,50, potiska 245—250, ban. par. Vršac 235—240, srem. 237,50—242,50, oves 213—220, koruza bč. 291,50—305, ban. 300—302,50, moka 0 g 370—380, št. 2 350—360, št. 5 380—340, št. 6 295—305, št. 7 255—265, št. 8 190—200, otrobi 195—180, fižol 600—620. Promet 4 vag. pšenice, 23. vag. koruze, 14 moke.

Budimpešta, Tendence čvrsta. Pšenica okt. 28,64—28,58, zaklj. 24,58—24,60, marec 30,90—30,86, zaklj. 30,86—30,88, maj 31,64—31,52, zaklj. 31,54—31,56, rž okt. 27—28,88, zaklj. 26,90—26,92, marec 28,94—28,82, zaklj. 28,82—28,84, koruza maj 28,06—28,12, zaklj. 28,10—28,12.

Gostilna STUMPF - SCHREI, Studenci,

v bližini lepega gozda. — Danes od 13. ure dalje velika pojedina ocvrtilih piščancev, kom. 25 Din

kakor drugače dobra kuhinja ter domače močnate jedi. Izborna vina in unionsko pivo v sodčkih. — Obenem igra ena priljubljena godba. — Za obilen obisk prosil gostilničar.

Naznanilo

Turdka Ivan Pakiz

Ljubljana

trgovina z urami, zlatnino in srebrnino, se je preselila iz Starega trga št. 20

Pred škofijo štev. 15

prodaja vse predmete s 25% popustom!

ZAHVALA

Povodom smrti in pogreba naše ljubljene mamice, stare mamice in tašče, gospe

Katarine Dežman

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremlili na njeni poslednji poti, najpriščneje zahvalo. — Posebno zahvalo č. g. župniku p. Piju za tolažilne obiske. Bog povrni!

Sp. Šiška, dne 14. avg. 1928.

Zalujoče rodbine:

DEŽMAN, DEJAK, BERTONCELJ.

Henrik Sienkiewicz.

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Panna Sieninjska je bila v tej grozni hiši pač edino bitje, pri katerem bi Joana in Agnieska lahko našli sočutja, usmiljenja in celo zaslombe. Našli bi vse to, če bi le hoteli biti z njo prijazni in dobri. Toda rajši sta jo preganjali in se znašali nad njo. Teci je bila pač edina izjema v tej rodbini. Sicer pa je storil vsak družinski član vse, kar je bilo v njegovih močeh, da bi drugim zagrenil življenje in povečal nepravilke. Sicer pa se je panna Sieninjska bolj bala Marcianeve ljubezni, kakor sovraštva njegovih sester. Vsi ljeval se ji je vedno bolj, se ji vedno nesramneje približeval, vsakokrat je bil bolj nebrzdani in jo bolj pohotno gledal. Videti je bilo, da že popolnoma izgublja oblast nad seboj, da ga stresa divja strast kakor veter drevo in ta strast vsak trenutek lahko izbruhne.

Ta trenutek je nastopil prav kmalu.

Nekoč, ko so bili nastali že topli dnevi, se je šla panna Sieninjska zgodaj zjutraj kopat v senčnat potok. Čim se je prišla slačiti, je zagledala, da štrli onstran potoka iz gostega grmovja Marcianov obraz. Takoj se je spustila v divji beg. Ta pa je planil za njo, hotel skočiti čez vodo, a se je premalo pognal, padel v potok, komaj prilezel ven in se vrnil domov do kože moker in ves besen. Pred kosilom je do krvi pretepel več slug, pri mizi pa ni rekel nikomur niti besede in šele proti koncu obeda dejal, k sestrama obrnjen:

»Pustita me samega s panno Sieninjsko. Govoriti moram z njo o važnih zadevah!«

Ko sta sestri to čuli, sta se pričeli pomembno spogledovati, gospodična pa je prebledela od razburjenja. Sicer se je vedno trudil ujeti sleherni trenutek, da bi ostal z njo sam, vendar pa si ni še nikdar doslej dovolil, to tako odkrito zahtevati.

Ko sta sestri odšli, je vstal, pogledal za ena in druga vrata, da bi se prepričal, ali kdo ne prisluškuje, potem pa se približal dekletu in dejal:

»Gospodična, dajte mi roko... v znamenje sprave.«

Anulja pa je nehote umaknila obe roke in planila nazaj. Marcianu se je videlo, da skuša obvladati, vendar pa je parkrat poskočil na svojih rogovilastih nogah, kajti te navade se nikakor ni mogel orestiti. Pričel je zopet s pridruženim glasom:

»Nočete! Jaz pa malo da nisem danes zjutraj utonil zaradi vas. Gospodična mi naj oprostite, da sem jo prestrašil, a tega nisem počel s kakim nesramnim namenom. Stvar je namreč ta, da se od sinoči med Virombki in Belčončko klatijo stekli psi. Zato sem šel s puško, da čuvam nad vašo varnostjo.

Malo so se ji kolena zašibila, vendar pa je odgovorila dokaj hladnokrvno in mirno:

»Ne maram takih branilcev, pred katerimi bi se morala sramovati.«

»Jaz pa bi vas rad branil, gospodična, ne samo zdaj, temveč vedno, do smrti! Pa ne da bi žalil Boga, temveč tako, da bi za to izprosil božji blagoslov...«

Gospodična, ali razumete?«

Nastopil je trenuten molk. Skozi odprto okno so se čuli samo udarci sekire na dvorišču, kjer je poleg kuhinje stari, šepasti hlapec drva cepil.

»Ne razumem!« je odgovorilo dekle.

»Ker nočete!« je odvrnil Marcian. »Saj že davno veš, da brez tebe ne morem živeti. Rabim te kakor zraka za dihanje. Za me si najlepša in najboljša na svetu. Ne morem! Poginem brez tebe... propadam...«

Da se ne bi bil brzdal, bi te bil že zdavnaj ugrabil, kakor ugrabi jastreb golobico. Brez tebe mi je suho v grlu kakor brez vode... Vse v meni kopni po tebi. Ne morem ne živeti, ne spati... Glej, tudi zdaj...«

Sredi besede je obtičal, kajti zobje so mu pričeli šklepetati kakor v mrzlici. Sključil se je, se s koščnimi rokami oprjel naslanjača, kakor da bi se bal, da se zgrudi na tla, in nekaj časa glasno sopihal.

Potem je zopet pričel govoriti:

»Premoženja nimaš, nič za to... imam ga jaz dovolj. Tebe hočem, ne premoženja. Ali nočeš biti gospodinja v tej hiši? Saj Pongovskega si hotela vzeti — a jaz vendar nisem slabši od njega. Samo ne reci mi — ne! Za Boga svetega, ne reci mi — ne! Ker sicer ne vem, kaj vse se lahko zgodi. Ti lepa, ti moja!«

Pri teh besedah je nenadoma pokleknil, ji z rokami objel kolena in si jo začel pritiskati na prsa. A za njo samo nepričakovano: v tem strašnem trenutku se je razblinil njen strah v nič. Vzplamtela je njena viteška kri in bila je pripravljena na neizprosno boj. Z dlanmi je pričela na vso moč odrivati njegovo znojno čelo, ki se je stiskalo k njenim kolonom.

»Ne, ne, tisočkrat rajši umrem. Ne!«

Tedaj se je dvignil, bled, z naježenimi lasmi, poln mrzle besnosti. Nekaj časa so mu drgetali brki, skozi katere so se mu videli skvarjeni, dolgi zobje. Vendar pa se je še znal obvladati, še ni bil popolnoma izgubil razsodnosti. A ko je gospodična nenadoma smuknila proti vratom, ji je zaprl pot.

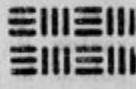
»Tako?« je vprašal s hripavim glasom. »Me ne maraš? Povej mi to še v obraz! Ne maraš?«

»Ne maram! Pa nikar mi ne grozite, gospod, kajti ne bojim se.«

Saj ti ne grozim, samo snubim te — ha! Se enkrat te prosim: spametuj se! Za Boga milega — spametuj se!«

Kaj naj se spametujem? Svobodna mi volja, ker sem slahčanka in v oči vam povem: nikdar! Marcian pa se ji je približal, tako da se je njegov obraz skoro dotikal njenega, in rekel:

»Hočeš morda drva v kuhinjo nositi, mesto da bi bila tu gospa? Nočeš torej? Kako pa si to predstavljala, slahčanka? V katere svoje graščine pa se odpelješ odtod? A če ostaneš, čigav kruh boš tukaj jedla? Kdo se te usmili? V čigavi oblasti boš? Čigava je ta postelja in spalnica, kjer zdaj spiš? Kaj pa, če ukažem odstraniti ključavnice? Pa še vprašaš, kaj naj se spametuješ? Za to gre: izberi si, kar hočeš! Ali poroko, ali pa brez poroke!«

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezki: A. Sheehan, Nodlag, Povest iz časa dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezki: A. Sheehan, Hanka, Lužičko-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 26 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 27 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 28 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 29 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 30 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 31 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 32 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 34 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 35 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 36 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32 Din, vez. 42 Din. — 37 zvezki: Haggard, Hiti samarjan, 32

Sveta življenje in vrvenje

Kaj je z zalivskim tokom?

Prekoceanska parnika »Homer« in »Majestic« sta minule dni sporočila meteorološkemu zavodu v Oslu, da je zalivski tok izpremenil svojo smer. Ker je zalivski tok (Golfstrom) eden najvažnejših činiteljev za podnebje severozapadne Evrope, je vzbudilo to naznanilo mnogo zanimanja, posebno med vremenoslovci. Vendar pa ne manjka strokovnjakov, ki menijo, da je vest o izpremembi smeri zalivskega toka zmotna.

Minister Luc Dominique, novi poslanik države Haiti v Berlinu.

Vzrok morskih tokov so v prvi vrsti vetrovi; vsi drugi vzroki, kakor toplotne izpremembe, gostotne razlike, izhlapevanje, načelo izravnav in vrtenje zemlje prihajajo šele v drugi vrsti in pošte. Iz tega je pa razvidno, da smer morskih tokov v posameznostih niti ne more biti neizpremenljiva. Kajti če n. pr. na kakem delu Atlantika, kjer vejejo predvsem zapadni vetrovi, prevladajo kdaj za daljši čas vzhodni vetrovi, potem to ne more ostati brez učinka na zgornje morske plasti. S tem pa še ni rečeno, da bi krenil celotni morski tok iz svoje prvotne smeri; kajti na globlje vodne plasti začasne vetrovne izpremembe sploh nimajo nobenega vpliva. Saj gre pri morskih tokovih za krožni tok, ki je v bistvu gotovo že tisočletja neizpremenjen.

Opazanja posameznih ladij, ki se drže na potu svoje določene smeri, pa tudi zato ne morejo imeti pomena, ker so predstave v širini morskih tokov sploh zelo nepopolne. Zalivski tok je n. pr. na svojem najožjem mestu v floridskem zalivu 40 km širok in povprečno 320 m globok. Dalje proti severu je sicer plitkejši, zato pa mnogo širši in že nasproti Rtu Hatteras ob vzhodnoameriški obali je 250 km širok. Da bi mogel tako ogromen morski tok spraviti iz njegove smeri izbruh kakega podmorskega ognjenika, kakor so menila nekatera naznanila, je popolnoma izključeno.

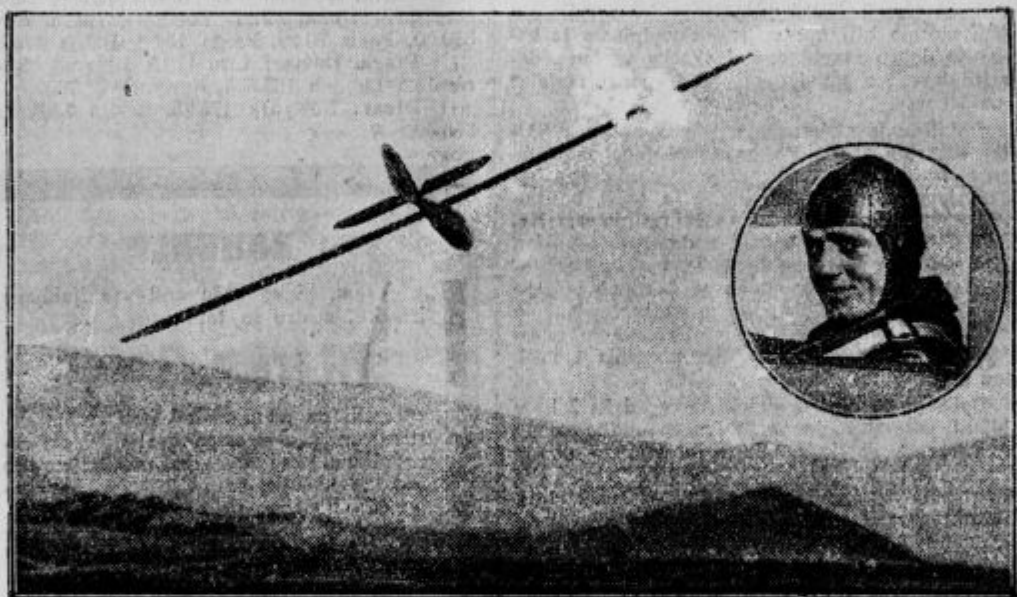
Sploh je treba biti nasproti vsem vestem o silnih izpremembah na morskem dnu, skrajno previden. Nobenega dokaza nimamo za to, da bi se na morskem dnu dogajale večje izpremembe na zemeljski skorji kakor na kopnem. To pa vemo, da so izpremembe na kopnem v primeri z veličino zemlje zelo neznatne. Ravno tako je že davno znano, da je položaj in obseg morskih tokov posebno tam, kjer se srečujejo topli in mrzli tokovi, kakor n. pr. ob ameriški obali, v različnih letih zelo različen, ker se potem uveljavlja tudi v klimatičnih razmerah. Naše sedaj tople, sedaj mrzle zime so gotovo v velikem delu posledica izprememb v položaju in obsegu zalivskega toka. Vse to ni nič novega. Najmanjšega povoda pa ni za bojazen, da bi zalivski tok

krenil iz svoje smeri in s tem povzročil dalekosežne izpremembe v evropskem podnebnju. Smer zalivskega toka bo ostala bistveno neizpremenjena vse dotlej, dokler se ne izpremeni položaj morij in celin ter glavnih zračnih tokov, ki so v prvi vrsti odvisni od vrtenja zemlje. In to se po človeškem merilu nikdar ne bo zgodilo.

Kitajska soldateska onečastila in oropala cesarske grobove

Iz Pekinga poročajo podrobnosti o sramotnem činu kitajskih severnih (ne nacionalnih) čet, ki so na umiku iz Tientsina oplenile dva tisoč let stare kitajske cesarske grobove. Rop se je izvršil že pred nekaj tedni, a odkrili so ga šele v zadnjih dneh, ko so prišli na trg razni grobni dragulji. Rop je ukazal severni general Tang Šu, a izvršil ga je s pomočjo vojaštva podgeneral Ču Ju, češ, da hoče spraviti grobne dragocenosti »na varno«. Grobovi leže 140 milj vzhodno od Pekinga. Roparji so odprli 13 krst, med njimi krsto cesarja Čien-Lunga. Preden so dospeli do krst, so morali kopati 14 dni. Iz krste Čien-Lunga so odnesli štiri velike smaragde v obliki dinje, iz krste neke cesarice vdove pa velik diamant, ki je bil prej vdelan v kitajsko cesarsko krono. Skupna vrednost ukradenih dragocenosti se ceni na 738 milijonov dinarjev.

Ukradene dragocenosti so prodajali po raznih kitajskih mestih, posebno v Pekingu in Tientsinu. Ker je večina dragih kamenov takih, ki se nahajajo samo v grobovih visokega plemstva, je postala policija pozorna in je večje množine teh dragocenosti po trgovinah zaplenila. Kmalu nato so aretirali bivšega častnika severne armade, ki se je bil vdeležil oplenitve cesarskih grobov, in ta je potem podal obširno izpoved. Ostali krivci so ubežali v Mandžurijo, kjer se nahajajo ostanki severne armade.

Zračna jadrnica »Westpreussenc«. V krogu letalec Johann Nehring, ki si je v letu z zračnimi jadrnicami na tekmah v Rhönu pridobil rekord (72 km) in častno nagrado.

Osem največjih angleških mož

V novozgrajeni knjižnici nottinghamske univerze na Angleškem postavijo kipe osem največjih angleških mož kot najodličnejših predstavitev angleškega genija. Izbira teh mož ni bila lahka in so se zedinili na osmoro veljakov šele po dolgih razpravah. Kipe dobe ti-le možje: Chaucer, Shakespeare, Milton, Isaac Newton, Christopher Wren (zgraditelj katedrale sv. Pavla v Londonu), John Locke, Burke in Darwin. Kipe bo izdelal angleški kipar Allan Wyon.

Komunizem grozi tudi Japonski

Japonski župnik Kohdo Ozaki je priobčil v največjem tokijskem mesečniku »King«, ki ima sicer angleški naslov, drugače pa je pisan v japonščini, članek, v katerem opozarja na komunizem, ki mogočno prodira na Japonsko in ga more zavriniti samo krščanstvo. Župnik piše med drugim:

Nevarnost, ki preti po ruski rdeči propagandi, je na Japonskem neprimerljivo resnejša nego na Kitajskem. To še prav posebno zato, ker se japonski narod danes pretežno nagiba na materialistično stran življenja in civilizacije, zanemarljivo pa duševnost, vsled česar versko življenje propada.

Ustanovitelj Klivo-univerze, Fukucava, je imel navado reči, da je japonski narod nasproti veri popolnoma ravnodušen. Jaz nika kor ne delim tega mnenja z znamenitim vzgojiteljem. Zgodovina buddhizma — posebno še v času, ko je Hosen vero kot prvi uvažal na Japonskem — in zgodovinski zapiski japonskih krščanskih mučencev v bridkih dneh preganjanja podajajo obile dokaze za to, da japonski narod, če se enkrat duševno prebudi, v svoji pobožni vnemi in samopožrtovanju ne najde izlepa para. Krščanski mučelniki na Japonskem so prestali mnogo grozovitejših in ognjevitejših verske preizkušnje kakor prvi kristjani v Rimu. Dobesedno stotine od njih so se raje odpovedali svojemu pozejskemu bogastvu in pri živem telesu zgorili, nego da bi bili pogazili križ in zatajili svojega Gospoda.

Sedanja navidezna ravnodušnost japonskega naroda nasproti verskim in duševnim zadevam izvira iz različnih vzrokov. Morda je glavni vzrok ta, da so potem, čim je vstopila Japonska v vrsto velesil, prevneto uvažali razne oblike in sadove zapadne materialne civilizacije in jih prilagodili potrebam dežele. Pri tem niso imeli časa misliti tudi na duševne stvari.

Največje zlo današnje Japonske je, da smo se vdali vabi materialne civilizacije z brezumno silo povodnji, ki se zlije v eno smer, a duševni delavnosti smo pa obrnili hrbet.

Vendar bi komaj našli znamenitejšega

čimer naj bi stremil naš narod v tej svoji kritični uri. Kajti izmed vsah sil, ki morejo zaježiti pot radikalizmu, ni nobena učinkovitejša nego vera.

Beda v družinah nemških znanstvenikov

Na berlinski univerzi so v začetku tekočega leta ustanovili podporno blagajno za družinske člane umrlih profesorjev. Doslej podpirajo 60 oseb. Večinoma so to neporočene hčere pokojnih znanstvenikov. Oglašja se vedno večje število prosilcev, med temi taki, ki nosijo imena najslavnejših pokojnih znanstvenikov. Profesorski kolegij, ki je doslej plačeval naj bi stremil naš narod v tej svoji kritični uri.

Romunska kraljica vdova Marija in njena hči. Vdova po lani umrlem romunskem kralju Ferdinandu I., kraljica Marija, bo osebno nastopila v filmu, ki ga napravijo v Hollywoodu po njeni knjigi »Čarobna punčka«. Kraljica vdova Marija je sedaj stara 53 let.

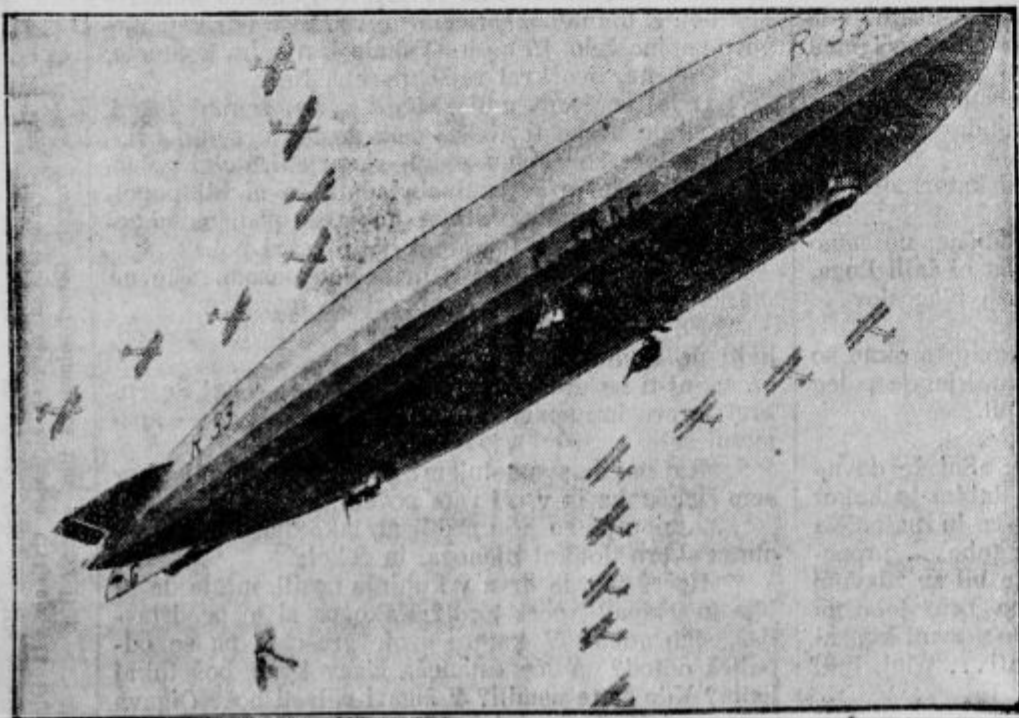
val v podporno blagajno po 1 odstotek plače, je sedaj sklenil, da bo dajal vsak profesor tudi po 1 odstotek vseh svojih honorarjev za predavanja.

Dva milijona ljudi v smrtni nevarnosti

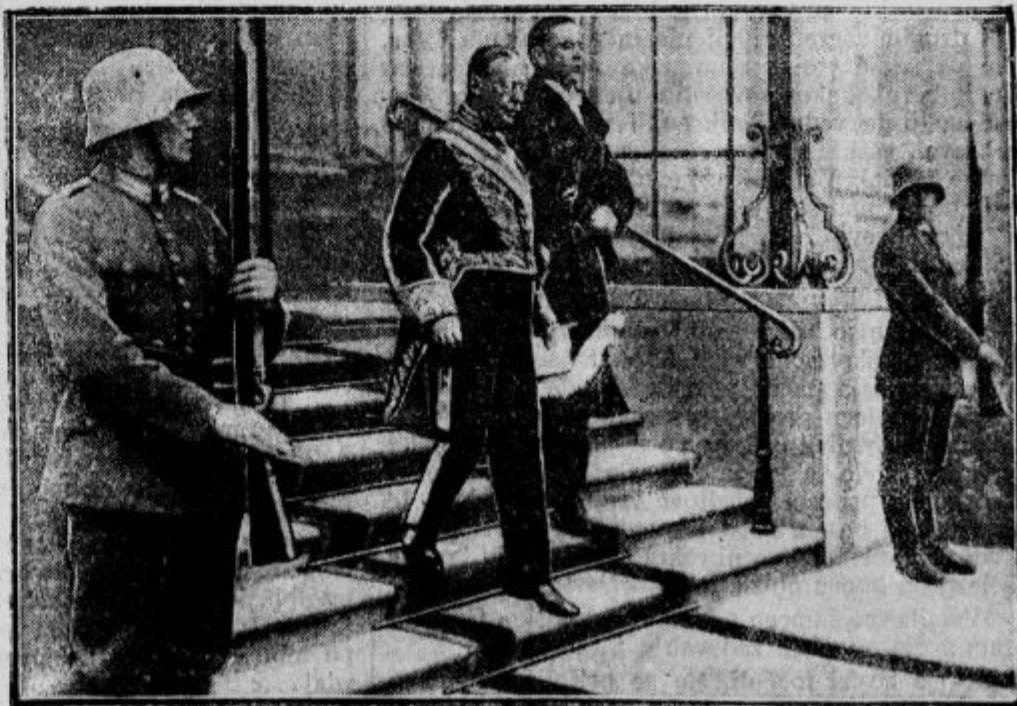
V Blumau pri Dunaju so minolo soboto ponoči uničili zadnje množine peklenskega plina fosgena. Po vojni je bilo ostalo v Avstriji 6345 steklenic klorovega fosgena v teži 128.000 kg ter 1291 steklenic čistega fosgena v teži 20.000 kg, skupaj tedaj 148.000 kg fosgena. Ta plin je pomenjal neprestano silno nevarnost za prebivalstvo. Klorov fosgen je silno občutljiv za ultravijoletno žarko in se jako rad razkroji v klor in ogljikov oksidni plin. Če bi se bile navedene množine plina na kak način osvobodile iz shrambe in prodrle v ozračje, bi to pomenilo smrt dveh milijonov ljudi.

Kako je svoje velike bradavice odpravil,

pripoveduje dr. Karrenberg. Bil je v francoskem ujetništvu, pa mu je neki tovariš, ki je bil kot mornar že prebrodil ves svet, nasvetoval, naj kakih 14 dni zjutraj, ko se zbudi, še preden si usta izmije, vse bradavice s slino premoči, ali še bolje z jezikom obliže, pa bodo izginile brez sledu. Doktorju se je zdelo vse to neumnost in blodnost. Kljub temu je za šalo nasvetovano medicino poskusil. In res, bradavice so se posušile; čez 14 dni ni bilo nobene več. Več bradavičarjev je nato poskusilo isto proceduro. Imeli so enak uspeh. — Gotovo je, da ima slina zdravilno moč, saj vemo, kako si znajo tudi nekatere živali na ta način zaceliti rane in se »izlizati«. Sicer pa naj vsakdo sam poskusi. Če ne bo pomagalo — škodovalo gotovo ne bo.

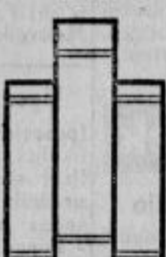

Angleški vodilni zrakoplov »R 33« v spremstvu številnega letalskega brodogoja na angleških mornaričnih manevrih. »R 33« je pred osmimi leti poletel iz Irske v Ameriko.

Sir Horace Rumbold, novi angleški poslanik v Berlinu, odhajajoč iz palače državnega predsednika Hindenburga, kateremu je bil predložil svoja poverila.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Ceneise 40. pri
RAZPRODAJAH
se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOK, Glavni trg št. 17

**Čudovito nizke cene! Iz-
bira velika!** Dvokolesa nova od
Din 1000.— naprej.
Sivalni stroji od Din 1400.— naprej.
Otroški vozički od Din 240.—
naprej. Motorji prav poceni
Pred nakupom si
oglejte zalogo. — Prodaja na
obroke — Ceniki franko.
„**TRIBUNA**“, F. B. L.
Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Maline

kupuje LOVRO SEBENIK, LJUBLJANA,
Knezova ulica, Spodnja Šiška.

Tridesetletna izkušnja
dokazuje, da so čaše
in aparati znamke
za vkubavanje najzanesljivejši in radi
tega najcenejši.

Tovarniška
zaloga **WECK** pri
tvrdki

„**FRUCTUS**“, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: Josip Jagodič. — Maribor: Karl Lotz.

Poziv k nakupu!

Iz konkurzne mase Tvornice emajliranih peči
»Lutz« d. d. v Ljubljani se proda kompletna to-
varniška oprema za izdelovanje emajliranih Lutzo-
vih peči ter različni zraven spadajoč material.
Stroji in orodje je posebno prikladno za ključav-
ničarske, kleparske in sorodne obrate. Kupci si
opremo lahko ogledajo v tvornici v Ljubljani
(Spodnja Šiška), Frankopanska ulica 21. Vsa tovar-
niška oprema in material se proda le skupaj.
Interesenti naj stavijo svoje ponudbe naj-
kasneje do 25. avgusta t. l. na upravnika kon-
kurzne mase dr. Josipa Sajovica, odvetnika v
Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8, ki daje glede
prodaje tudi ustmena pojasnila.

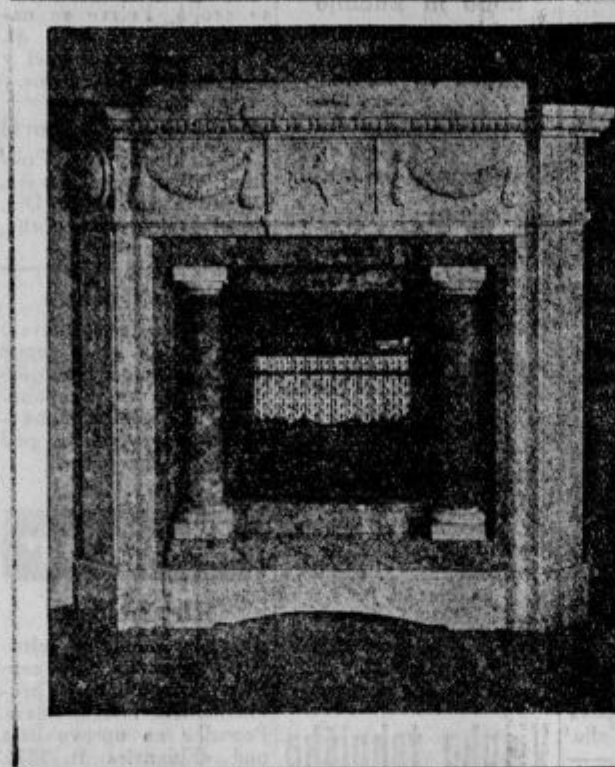
Dunaiski velesejm

(Wienermesse)
2. do 8. september 1928 (v rotundi do 9. sept.)

Posebne prireditve:
Tehnične novosti in iznajdbe. — Mednarodna pristanik-
ska razstava. — Reklamna razstava. — Dunajski modni
salon za kuhovino. — Razstava živil in naslad. —
Vzorčna razstava poljedelstva in gozdarstva.

Prvi avstrijski živinski sejem
(4. do 6. septembra 1928.)
Razstava plemenske živine. — Razstava klavne živine.
Razstava konj.

Brez vizuma!
S sejemsko izkaznico in potnim listom prost prehod čez
avstrijsko mejo. Ogrski prehodni vizum se dobi proti pred-
ložitvi sejemskih izkaznic na meji.
Znatno znižane voznine na vseh jugosl., avstr. in ogrskih
seizmnicah, na Donavi, Jadranskem morju in zračnih progah.
Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejemске izkaznice
(po 40 Din) se dobe pri
WIENER MESSE A.G., WIEN VII.,
kakor tudi — dokler traja lipski jesenski sejem — pri in-
formacijski pisarni v Leipzigu, Österr. Messehaus in vseh
častnih zastopništvih:
v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Turjaški trg št. 4
Zveza za tujski promet za Slovenijo,
Aleksandrova cesta št. 5
Josip Zidar, Dunajska cesta št. 31

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

Ustanovljena leta 1860.

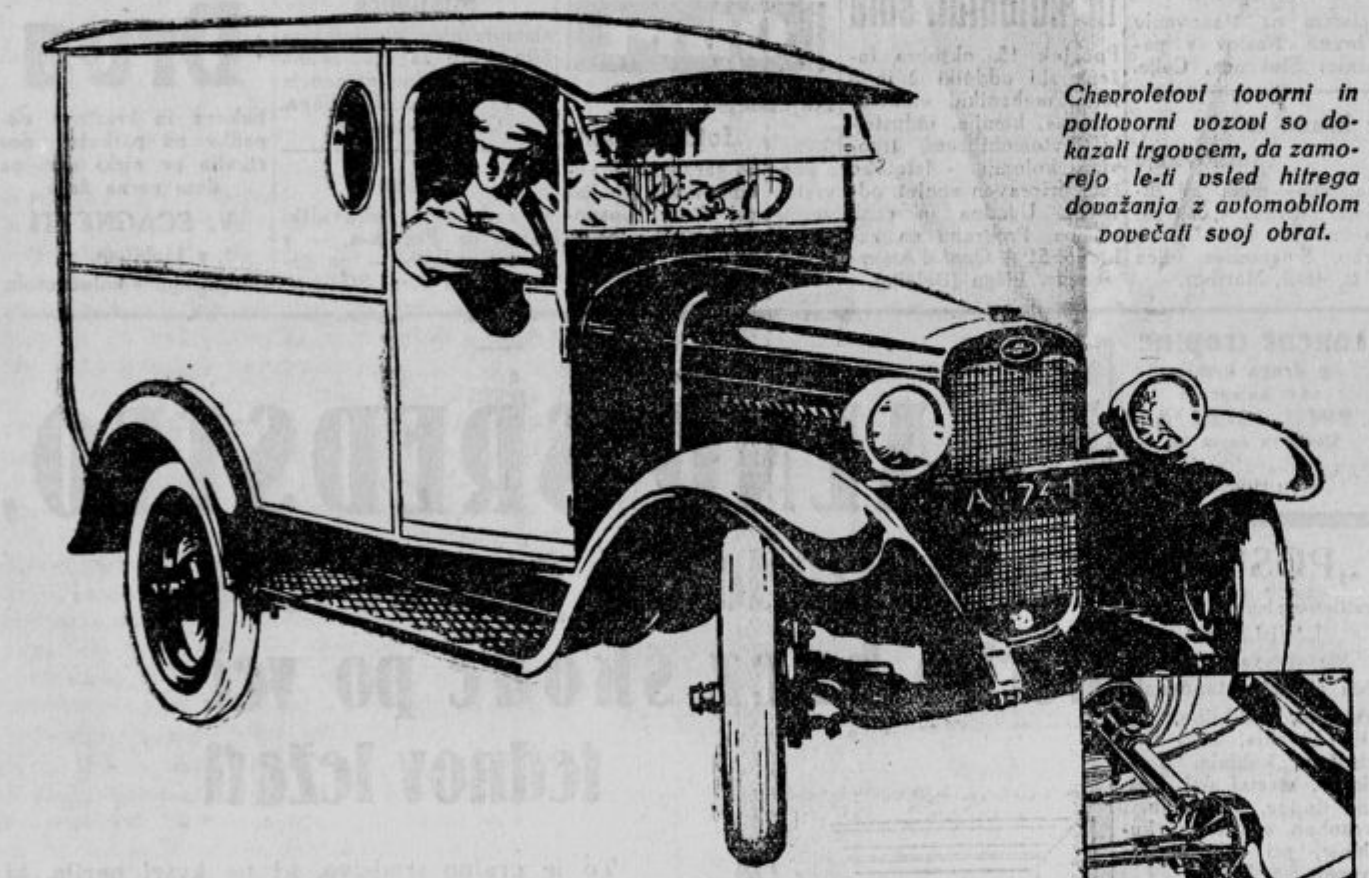
ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA, poleg gl. kol.

Cerkvena umetna dela: altarji
prižnice, obhajilne mize itd.
Marmornate plošče za mo-
bilje, elektromonterje
strojarje, trgovske pul-
te, mesnice, ko-
palnice, stop-
nišča in veže v
vseh barvah.
Nagrobni spome-
niki, mavzoleji, rod-
binske grobnice, kapele
marmornati kamini za sa-
lone in elegantna stanova-
nja, kameniti lizaki za kuhinje.

Do sedaj najcenejša trdka v državi!
Skladišče **MEINEL & HEROLD**
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.
R. LORGER, MARIBOR ŠL. 107-A.
Violine od Din 95.—, ročne harmonike od Din 85.—
Lamburice od Din 38.—, gramofoni od Din 345.—
Zahtevajte naš veliki katalog, katerega vam pošljemo brezplačno

Chevroletovi tovorni in
politovorni vozovi so do-
kazali trgovcem, da zamo-
rejo le-ti vsled hitrega
dovažanja z avtomobilom
dovečali svoj obrat.

Izvršujejo več pri manjših stroških opravljanja...

**Brzi in ekonomični prevoz s
Chevroletom poveča delo-
krog mnogih podjetij.**

Ako se poslužujete Chevroleta
Vam bo omogočeno prepotova-
nje večjega okoliša in sklenitev
pogodb daleč izven dosedanjih
mej. Pri tem zamorete pospešiti
dostavljanje in vrhutega opraviti
še druge posle.

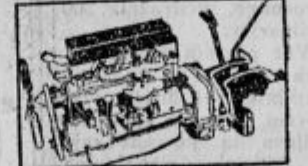
Chevrolet je preizkušen voz,
katerega so preizkusili tisoči last-
nikov tekom dejanske uporabe.
Od početka dalje je napredoval
v konstrukciji — in je bil leto za
letom boljšan. Inženjerji so na-
vdušeni o njegovem močnem mo-
torju z od zgoraj krmiljenimi ven-
tili, o njegovi močni zadnji osi

ter o njegovih številnih zelo te-
meljito premišljenih izboljšanjih.
Chevrolet Vam nudi vsako
brzino, katero potrebujete, pri
čemur zamorete natovoriti voz
po Vaši želji. Njegova prožnost
omogoča potnikom udobno vož-
njo in izločuje možnost poškodbe
tovora.

Zahtevajte od zastopnika brez-
obvezno poskušajo vožnjo po
cestah, na katerih se vozite obi-
čajno z natovorjenim vozom po
Vaših opravkih. Izračunajte si
dobiček iz pospešenega in po-
večanega dela, katerega izvršuje
Chevrolet vrhutega še pri manj-
ših stroških opravljanja.

Zastopniki v celi Jugoslaviji.

Pojačana Chevroletova
zadnja os dopušča pri
vsaki vožnji polno nato-
vorjenje.

Chevroletov motor moč-
nega tlpa z od zgoraj
krmiljenimi ventili.

Chevroletovi kupčijski vo-
zovi imajo zavore na vsa
4 kolesa in posebej še 2
neodvisni na zadnja kolesa

CHEVROLET KUPČIJSKI VOZovi

TOVORNA ŠASIJA Din 52.900.—, KUPČIJSKA ŠASIJA Din 40.000.—

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov
V. & M. Barešič & Co.
Zagreb Ljubljana
Marije Kraljice 34 — Tel. 27-44 Dunajska cesta 12 — Tel. 2292

LIPSKI JESENSKI VELESEJEM

(LEIPZIGER HERBSTMESSE)
OD 26. AVGUSTA DO 1. SEPTEMBRA 1928.

Največji in najstarejši svetovni vzorčni velesejem, na katerem so za-
stopane vse stroke trgovine in industrije. Najugod. pril. za nakup
vsekršnega blaga, strojev itd. Posebni tehnični, stavbarski, tekstil-
ni, čevljarski in usnjarski veles. zvezan z znanstvenimi predavanji,
razkazovanjem in prakt. predavanji del iz vseh navedenih panog.
Pojasnila daje častno zastopstvo
STEGU, LJUBLJANA, Gledališka ulica št. 8.

Naznanilo preselitve

Dovoljujem si sporočiti, da sem preselil knjigovoznico in
trgovino z gasilnimi ter galanterijskimi predmeti iz Gajeve ulice
v Gradišče št. 10

Zagotavljam najtočnejšo in najsolidnejšo izvršitev vsakega
dela ter prosim cenj. naročnike, da mi ohranijo tudi nadalje
svojo blago naklonjenost.

S spoštovanjem
H. Zupan
Ljubljana, Gradišče 10.

**„VIERASS“ rezila za britje, izdelek iz najfinejšega švedskega jekla tvornice
J. VOOS D. Sohn, Solingen.**

Zahtevaj
povsod samo
„VIERASS“
rezila, da se
briješ s traj-
nim zado-
voljstvom.

Kva-
litativno na
višku.

Cena samo
Din 4.—
po komadu.

Naročila za Slovenijo izvršuje:
Glavno zastopstvo in skladišče: **UNIVERSAL, Ljubljana, Krekov trg št. 10.**